3 ปี อุทยานการเรียนรู้ ยะลา
ก่อเกิดมิตรภาพ และ ความเข้าใจ

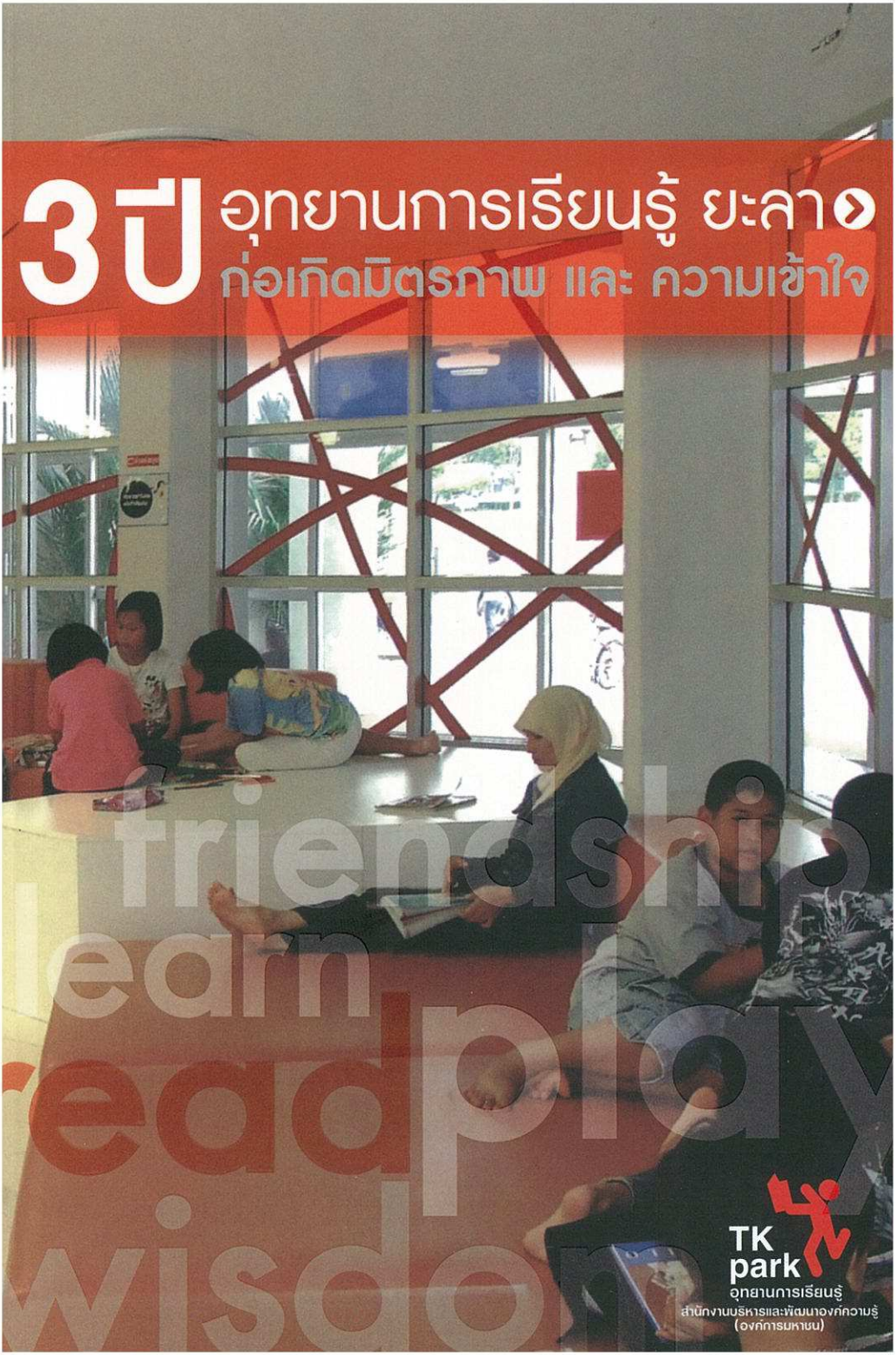

TK park
อุทยานการเรียนรู้
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์การมหาชน)

3 ปี อุทยานการเรียนรู้ ยะลา
ก่อเกิดมิตรภาพ และ ความเข้าใจ

ที่ปรึกษา : ดร.ทัศนัย วงค์พิเศษกุล
บรรณาธิการ : เฉียดฉัตรโฉม ปริพนธ์พจนพิสุทธิ์
เรียบเรียง : นพรัตน์ มุณีรัตน์
(จากโครงการศึกษาวิจัยเพื่อถอดองค์ความรู้อุทยานการเรียนรู้ ยะลา)
ออกแบบปก/รูปเล่ม และจัดพิมพ์ : บริษัท วิน วิน พลัส จำกัด
พิมพ์ครั้งแรก : กรกฎาคม 2553
จำนวนพิมพ์ : 1,000 เล่ม
ISBN 978-616-7197-66-1

จัดทำโดย
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
999/9 อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น 17 ถนนพระราม 1
เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ 02 264 5963-65 โทรสาร 02 264 5966
ส่วนบริการ : อุทยานการเรียนรู้ ชั้น 8 Dazzle Zone ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์
โทรศัพท์ 02 257 4300 website : www.tkpark.or.th

TK park
อุทยานการเรียนรู้
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์การมหาชน)

คำนำ

อุทยานการเรียนรู้ ยะลาเป็นอุทยานการเรียนรู้ภูมิภาคต้นแบบแห่งแรกซึ่งสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอร.) ได้ร่วมกับเทศบาลนคร ยะลา ผลักดันและส่งเสริมให้มีการจัดตั้งต้นแบบอุทยานการเรียนรู้ภูมิภาค เพื่อเป็นแม่ข่ายทางปัญญาในการขยายแนวคิดและขยายผลการสร้างสรรค์ห้องสมุดมีชีวิตไปยังหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดใกล้เคียง โดยเปิดให้บริการตั้งแต่ปลายปี 2549 และ เปิดให้บริการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550

ตลอดระยะเวลาในการดำเนินโครงการนับตั้งแต่การจัดตั้งกระทั่งเปิดให้บริการมาจนครบ 3 ปี คณะทำงานทุกฝ่ายทั้งส่วนกลาง และ ส่วนท้องถิ่นได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันไปในระหว่างการทำงานมากมาย ด้วยความปรารถนาที่จะเห็นห้องสมุดมีชีวิตแห่งนี้สร้างปัญญาและมิตรภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดยะลา และจังหวัดใกล้เคียง

ในโอกาสครบรอบ 3 ปี อุทยานการเรียนรู้ ยะลา สำนักงานอุทยานการเรียนรู้จึงได้ประมวลองค์ความรู้ในการบริหารจัดการห้องสมุดมีชีวิต โดยจัดทำหนังสือ “3 ปี อุทยานการเรียนรู้ ยะลา” ขึ้น ซึ่งเรียบเรียงมาจากงานศึกษาวิจัยเพื่อถอดองค์ความรู้การดำเนินงานอุทยานการเรียนรู้ ยะลาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2550 จนถึงเดือนกันยายน 2551 โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษาเพื่อรวบรวมความรู้ที่มาจากการปฏิบัติงานจริง ทั้งในระดับนโยบาย ระดับอำนวยการ และระดับปฏิบัติการ ด้วยเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1. การสัมภาษณ์ (In-depth Interview) คณะกรรมการบริหารอุทยานการเรียนรู้ยะลา ผู้บริหารเทศบาลนครยะลา ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ตัวแทนของหน่วยงานที่เคยดำเนินงานร่วมกับอุทยานการเรียนรู้ยะลา ตัวแทนของหน่วยงานที่เคยเข้ามาเยี่ยมชม อุทยานการเรียนรู้ยะลา 2. การสนทนากลุ่ม (Focus group) กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานภายในอุทยานการเรียนรู้ยะลา กลุ่มเยาวชนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มเยาวชนที่เข้ามาใช้บริการ กลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครอง และ 3.การรวบรวมวิเคราะห์เอกสาร (Document Study)

หนังสือ “3 ปี อุทยานการเรียนรู้ ยะลา” จึงมีคุณค่าต่อการนำไปขยายผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป เนื่องจากประสบการณ์การจัดการการเรียนรู้ที่แตกต่างกันทั้งทางด้านสังคมประเพณีวัฒนธรรมรวมถึงคุณลักษณะของผู้รับบริการ ย่อมก่อให้เกิดภาพสะท้อนในมุมมองที่กว้างขวาง แตกต่าง และมีคุณประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างยิ่ง

อุทยานการเรียนรู้ ยะลา ในฐานะของอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาคต้นแบบได้สะท้อนภาพที่ชัดเจนของการผสมผสานระหว่างท้องถิ่น กับความทันสมัยและความเป็นสากล ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ เทศบาลนครยะลาและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เป็นตัวอย่างหนึ่งของการดำเนินงานห้องสมุดมีชีวิตภายใต้บริบทท้องถิ่น

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
กรกฎาคม 2553

สารบัญ

การดำเนินงานและการบริหารจัดการ 8

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และ การเรียนรู้ 37

การบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่น ในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา 50

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับ หน่วยงานองค์กรในท้องถิ่น 55

คุณค่าของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา 59

"ไม่มีพรมแดนใด ๆ ในการแสวงหาความรู้ จังหวัดยะลามีความพร้อมในหลายด้านที่จะเสริมสร้างและดูแลให้อุทยานการเรียนรู้เติบโตและมั่นคง ภายใต้บริบทความหลากหลายของท้องถิ่นที่ช่วยเกื้อหนุนให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ และ รู้จักตัวตนของตัวเอง เพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับการเรียนรู้สังคมโดยรวมอย่างเข้าใจ"

น.ส. เฉียดฉัตรโฉม ปริพนธ์พจนพิสุทธิ์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้

อุทยานการเรียนรู้ ยะลา ได้ฤกษ์เปิดให้บริการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 เป็นอุทยานการเรียนรู้ภูมิภาคแห่งแรกของประเทศไทย และ เป็นหนึ่งในโครงการเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ซึ่งเกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ และ เทศบาลนครยะลา โดยผสมผสานระหว่างความรู้ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย กับ ความต้องการ และภูมิปัญญาภายในท้องถิ่น

อุทยานการเรียนรู้ ยะลา จึงถือกำเนิดขึ้นด้วยหลักการที่ส่วนกลางสนับสนุน ส่งเสริม และท้องถิ่นเป็นเจ้าของ เพื่อเป็นห้องสมุดมีชีวิต มีกิจกรรมการเรียนรู้และการฝึกอบรมหลากหลายสำหรับเป็นของขวัญแก่เด็กเยาวชนและประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

"เทศบาลฯ หวังว่าอุทยานการเรียนรู้ยะลา จะช่วยสร้างโอกาสและขยายเครือข่ายการเรียนรู้ให้คนในท้องถิ่น โดยเฉพาะ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และภาคใต้ตอนล่าง ได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต และคาดหวังว่าจะเป็นแหล่งเชื่อมโยงผสานความต่างให้เป็นหนึ่งเดียวภายใต้ความรักสามัคคีกลมเกลียวอย่างสมานฉันท์ รวมทั้งเป็นสถานที่ที่เยาวชนมาใช้บริการเพื่อการเรียนรู้ กล้าคิด กล้าแสดงออกเป็นขุมทรัพย์ทางปัญญาที่ไม่มีวันหมดสิ้น"

นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ
นายกเทศมนตรี เทศมนตรีนครยะลา
ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ 15 - 18 ก.พ. 2550

การดำเนินงานและบริหารจัดการ

เนื่องจากในช่วงปี 2547-2548 การบริหารจัดการห้องสมุดมีชีวิตยังเป็นแนวคิดใหม่สำหรับบ้านเรา ดังนั้นในฐานะหน่วยงานต้นแบบของการบริหารจัดการห้องสมุดมีชีวิต สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) จึงให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในจังหวัดยะลาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งระดับนโยบาย และ ระดับปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการ หลักการและปรัชญาแนวคิดของห้องสมุดมีชีวิต รวมทั้งบริบททางสังคมในด้านต่างๆ ที่เป็นทั้งปัจจัยลบ และบวกต่อการดำเนินงาน

อาจกล่าวได้ว่าการวางรากฐานความรู้ ความเข้าใจต่อการดำเนินงานและการบริหารงานในกระบวนการจัดตั้ง มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการก้าวเดินของอุทยานการเรียนรู้ยะลา ไปสู่ความสำเร็จ

"ความรู้ความเข้าใจในการทำงานของ TK park ยะลา สำหรับผมสรุปได้ 4 คำ คือ เงียบ งง งอก เงย เพราะในครั้งแรกที่นายกฯ พงษ์ศักดิ์มาพูดถึง TK park ในสภากาแฟ แม้ว่าผมจะอยู่ในแวดวงการศึกษามาก่อนฟังแล้วก็ต้อง เงียบ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะยังไม่เข้าใจว่าคืออะไร แต่เมื่อได้มีโอกาสพูดคุยกับเจ้าหน้าที่จากทางส่วนกลางและได้มาดูงาน ที่กรุงเทพฯ ก็เข้าใจมากขึ้น แต่ยัง งง ว่าแล้วทางยะลาจะเริ่มต้นดำเนินงานให้เป็นแบบ TK park กรุงเทพฯ ได้อย่างไร เมื่อรูปแบบการบริหารจัดการเริ่มลงตัว ทางส่วนกลางเองยังลงมาช่วยเหลือและแนะนำอยู่ตลอด กระทั่ง TK park ยะลา สามารถงอกขึ้นมาได้ มาถึงวันนี้ผมมั่นใจว่า TK park ยะลา จะเงยหน้าอ้าปากเป็นอุทยานการเรียนรู้ภูมิภาคต้นแบบ ให้กับที่อื่นๆ ได้"

นายเฉลียว ดียืน
กรรมการบริหารอุทยานการเรียนรู้ยะลา

การบริหารของ TK park ถ้าจะบริหารแบบราชการไม่มีทางประสบความสำเร็จ ผมตัดสินใจว่าต้องจ้างเหมา ให้เอกชนเข้ามาบริหาร แต่ต้องวางระบบการประเมินผลให้ดีเพื่อให้ โปร่งใส

นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ
นายกเทศมนตรีนครยะลา

เปิดแล้วบริหารจัดการอย่างไร

การทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานอุทยานการเรียนรู้และเทศบาลนครยะลา ได้จัดทำบันทึกข้อตกลง (Memorandum of Understanding – MOU) โดยระบุให้เทศบาลนครยะลากำหนดคณะกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน จัดตั้งคณะทำงานเพื่อวางแผนและบริหารอุทยานการเรียนรู้ และจัดสรรงบประมาณของท้องถิ่น เพื่อให้อุทยานการเรียนรู้ ยะลา สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ จะสนับสนุนทางด้านสื่อเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กิจกรรม ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในลักษณะโครงการนำร่อง รวมทั้งการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับองค์ความรู้ท้องถิ่น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการก้าวเดินของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

เทศบาลนครยะลาได้เลือกแนวทางการบริหารจัดการโดยจ้างเหมาให้บริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลทั้งทางด้านนโยบายและการปฏิบัติจากเทศบาลนครยะลา ในรูปของคณะกรรมการบริหาร โดยมีสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ คอยให้คำปรึกษาและสนับสนุนการจัดกิจกรรม ด้วยเหตุผลว่า การบริการจัดการอุทยานการเรียนรู้นั้นต้องการความคล่องตัวในการดำเนินงาน ทั้งทางด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ การติดต่อประสานกับหน่วยงานองค์กรต่างๆ การปรับเปลี่ยนแผนงานเพื่อสนับสนุนโครงการ หรือ กิจกรรมใหม่ๆ เพื่อให้อุทยานการเรียนรู้ยะลาเป็น "ห้องสมุดที่มีชีวิต" ดังเช่น อุทยานการเรียนรู้ส่วนบริการต้นแบบ กรุงเทพฯ

ทั้งนี้ เทศบาลนคร ยะลาได้กำหนดคุณสมบัติสำคัญของเอกชนที่เข้ามาดำเนินงานไว้ดังนี้

- มีบุคลากรซึ่งมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการงานห้องสมุด
- มีบุคลากรที่เคยเข้าร่วมฝึกอบรมการบริหารจัดการห้องสมุดมีชีวิต
- มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบรรณารักษ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
- มีความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นอย่างดี
- มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

รวมทั้ง กำหนดนโยบายในการสร้างระบบตรวจสอบที่โปร่งใส และการประเมินผลอย่างรอบคอบ และ รัดกุม ดังนี้

1.การทำสัญญากับเอกชนในลักษณะของสัญญาปีต่อปีเพื่อมิให้เกิดประเด็นเรื่องการผูกขาด

2.เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความคิด และมีความปรารถนาที่จะเข้ามาบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ได้เข้ามานำเสนอแนวคิดของตนเองในการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา อย่างเปิดกว้าง

3.ระบบการประเมินผลการทำงานของเอกชนผู้ดำเนินกิจการ ประกอบด้วย

1)ผู้ดำเนินกิจการต้องรายงานผลการประเมินตนเองในการจัดกิจกรรมเป็นประจำทุกสัปดาห์ 2) มีคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอุทยานการเรียนรู้ 3) ผนวกหัวข้อการประเมินความพึงพอใจต่อบริการของอุทยานการเรียนรู้ ยะลาเข้าเป็นหัวข้อหนึ่งในการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อเทศบาลนครยะลา

นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดเงื่อนไขของการต่อสัญญา โดยระบุถึงข้อพิจารณาจากผลการประเมินที่ได้รับจากเสียงสะท้อนของประชาชนอย่างแท้จริง หากผลการประเมินพบว่าประชาชนไม่พึงพอใจเทศบาลนครยะลามีสิทธิ์บอกยกเลิกหรือไม่ต่อสัญญาได้ ทั้งนี้การต่อสัญญาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีผลการดำเนินงานเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บริการเท่านั้น

จัดสรรงบประมาณอย่างไร

เทศบาลนครยะลาได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ยะลาโดยเสนออยู่ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีรายการหลักของงบประมาณ ได้แก่ ค่าจ้างเหมาให้บุคคลภายนอกปฏิบัติงานอุทยานการเรียนรู้ ยะลาและค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ อาทิ ค่าไฟฟ้า น้ำประปา ค่าบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ค่าซ่อมแซมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

ทว่าเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีอาจมีข้อจำกัดอยู่ในบางกรณี ดังนั้น เทศบาลนครยะลา จึงได้จัดทำโครงการ “รวมพลคนยะลา” ขึ้น ระดมเงินบริจาคสมทบทุนเข้ากองทุน “เงินอุทิศเพื่อกิจการอุทยานการเรียนรู้” เพื่อจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม อาทิ ค่าจ้างปฏิบัติงานชั่วคราว ค่าซื้อหนังสือ ค่าจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์

นอกจากนั้น เทศบาลนครยะลายังได้จัดทำโครงการในนามอุทยานการเรียนรู้ ยะลาเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกเพิ่มเติมอย่างเช่นศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้แก่ โครงการส่งเสริมการอ่านเพื่อความมั่นคงโครงการสร้างสื่อการเรียนรู้พัฒนาศักยภาพสมองด้านความคิด ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บริหารจัดการพื้นที่ในห้องสมุดอย่างไร ให้มีชีวิต

อุทยานการเรียนรู้ยะลา ในฐานะห้องสมุดมีชีวิตต้นแบบของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีนัยสื่อถึงสถานที่ของแหล่งเรียนรู้ที่เป็นมากกว่าห้องสมุด กล่าวคือ มีพื้นที่ในการให้บริการที่สามารถตอบสนองตามความสนใจสำหรับผู้ใช้บริการที่หลากหลายประกอบด้วย

1. ห้องสมุด
2. ห้องสมุดสำหรับเด็กเล็ก
3. พื้นที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต - สื่อมัลติมีเดีย
4. ห้องมินิเธียเตอร์
5. ลานสานฝัน

มุมอ่านหนังสือ
ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย

ห้องเงียบ

มุมอาหารว่าง-เครื่องดื่ม

ภายในห้องสมุดมีสื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการ ได้แก่

หนังสือภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ซึ่งก่อนเปิดให้บริการได้มาจากการคัดเลือกรายชื่อหนังสือของคณะอนุกรรมการคัดเลือกหนังสือ และการคัดเลือกของเยาวชนในพื้นที่ แต่ภายหลังจากเมื่อเปิดให้บริการแล้ว บรรณารักษ์จะเป็นผู้คัดเลือกและจัดซื้อหนังสือใหม่เป็นประจำทุกเดือน โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสำรวจความคิดเห็น และสถิติในการยืมหนังสือในห้องสมุด เป็นพื้นฐานส่วนหนึ่งในการคัดเลือกหนังสือ

• **หนังสือที่มีเนื้อหาของท้องถิ่นภาคใต้ตอนล่าง** และหนังสือสมุดภาพนิทานพื้นบ้าน ซึ่งมีทั้งการรวบรวม และ จัดทำขึ้นใหม่ จากความร่วมมือของนักวิชาการ และ ผู้รู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในด้านต่าง ๆ

• **นิตยสาร ภาษาไทยภาษาอังกฤษและ หนังสือพิมพ์** โดยส่วนใหญ่เป็นนิตยสารทั่วไปที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการทุกกลุ่ม รวมทั้งนิตยสารที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ยังมีวารสารทางวิชาการของหน่วยงานในท้องถิ่น

• **หนังสืออักษรเบรลล์ สำหรับผู้พิการทางการมองเห็น** ซึ่งสามารถยืมกลับไปอ่านได้เช่นเดียวกับหนังสือทั่วไป

"มีความสุข เวลามาได้นั่งแอร์เย็นๆ อ่านหนังสือของแม่ พ่อก็ชอบบ้านและสวน ส่วนลูกชอบการ์ตูน มันครอบคลุมหมด"

นางนูรียะ สือนิ
กลุ่มพ่อ-แม่ ผู้ปกครอง

ห้องสมุดสำหรับเด็กเล็ก

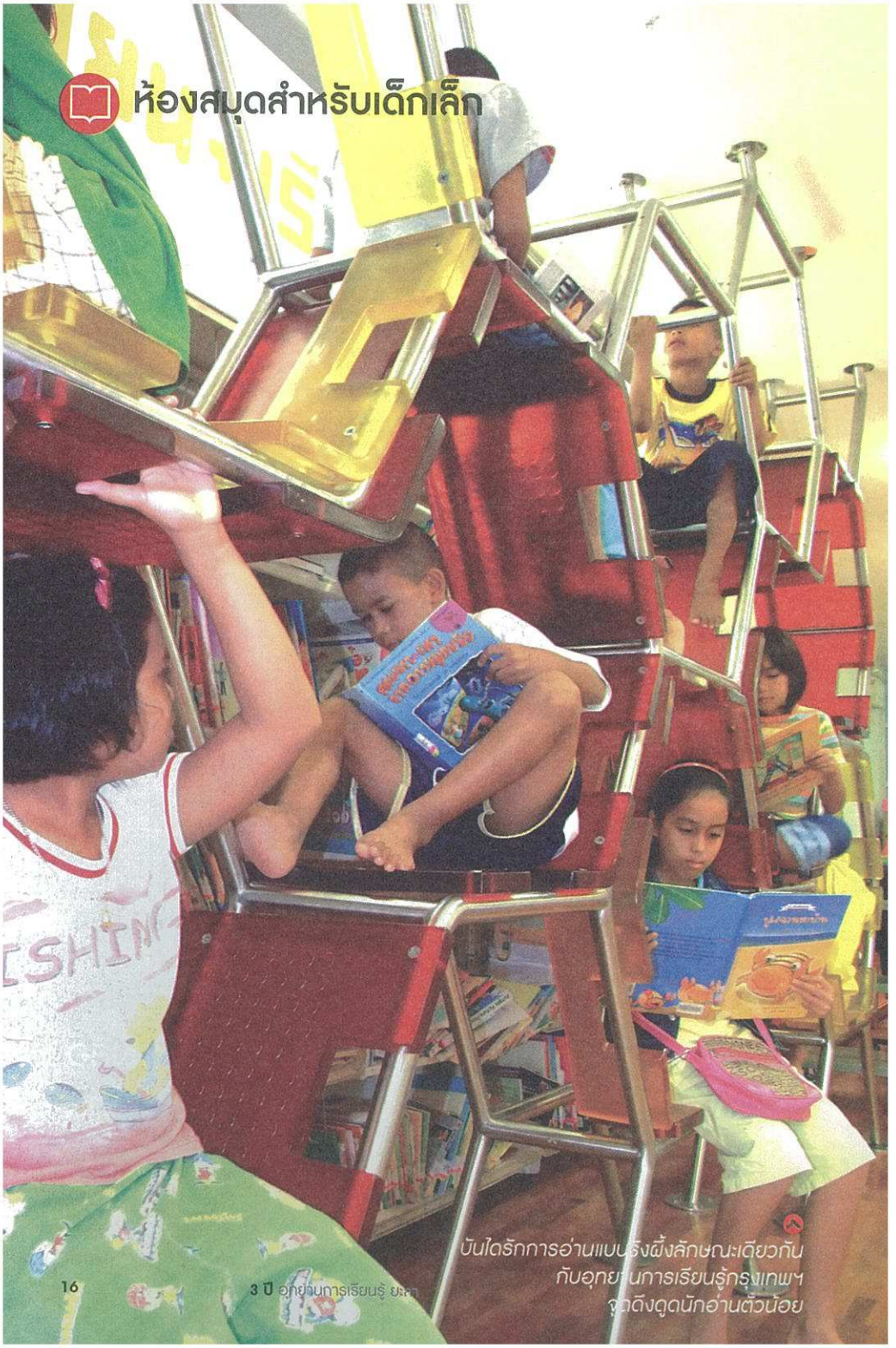

บันไดรักการอ่านแบบรังผึ้งลักษณะเดียวกัน
กับอุทยานการเรียนรู้กรุงเทพฯ
จูงใจดึงดูดนักอ่านตัวน้อย

หนังสือ สื่อมัลติมีเดีย และของเล่นเสริมทักษะสำหรับเด็กเล็ก

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และส่งเสริมทักษะทางศิลปะ ทุกช่วงบ่ายวันเสาร์-อาทิตย์

บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อมัลติมีเดีย

เครื่องคอมพิวเตอร์บริการ
สำหรับการสืบค้นข้อมูลทาง
อินเทอร์เน็ต

ห้องสมุดดนตรีอิเลคทรอนิกส์
ซึ่งมีความรู้ทางดนตรีทุกประเภท
ทั้งไทยและสากล รวมทั้งเพลง
และดนตรีท้องถิ่นภาคใต้ตอนล่าง
(ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน
อุทยานการเรียนรู้ ให้บริการในลักษณะ
อินทราเน็ต)

เกมมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้
จาก สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

ห้องมินิเธียเตอร์

- จัดฉายภาพยนตร์เป็นประจำ ทุกบ่าย วันศุกร์ วันเสาร์ และ วันอาทิตย์ โดยเลือกภาพยนตร์ให้สอดคล้องกับกลุ่ม ผู้ชมส่วนใหญ่ เช่น ช่วงบ่ายวันศุกร์ ฉายภาพยนตร์ที่เหมาะกับกลุ่มเยาวชนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นผู้ใช้บริการส่วนใหญ่
- เป็นพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมอบรม เสวนา ตามโครงการต่าง ๆ ของอุทยานการเรียนรู้ยะลา

ลานสานฝัน

เวทีแสดงออกสำหรับเด็กและเยาวชน
พื้นที่เอนกประสงค์สำหรับจัดกิจกรรมส่งเสริม
การอ่านและการเรียนรู้

พื้นที่สำหรับจัดแสดงนิทรรศการ
สำหรับหน่วยงานภายในจังหวัดยะลา
และจังหวัดใกล้เคียง

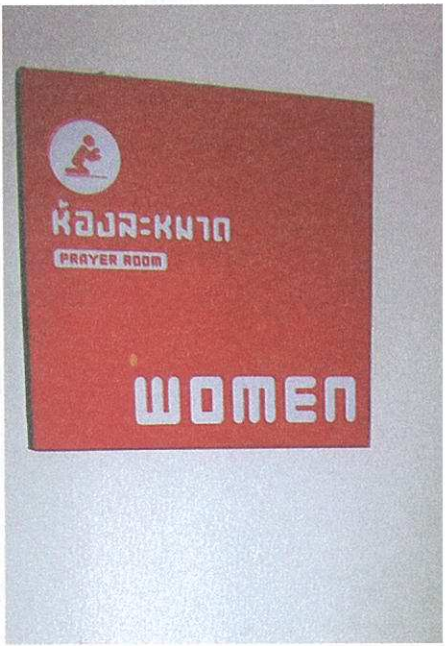

ห้องละหมาด

ห้องละหมาด อยู่ภายในพื้นที่ห้องสมุด โดยแบ่งเป็นห้องละหมาดสำหรับชาย และ หญิง พร้อมอ่างน้ำสำหรับการชำระความสะอาดตามหลักการของศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ ภายในห้อง ยังจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น สำหรับการทำละหมาดไว้ให้ด้วย

ทำอย่างไรให้ห้องสมุดเป็นที่รู้จัก

การสื่อสารกับกลุ่มผู้ใช้บริการ

เป็นเครื่องมือสำคัญต่อการรับรู้ และความเข้าใจในการดำเนินงานของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา รวมทั้งยังเป็นผลต่อการเพิ่มปริมาณและสร้างความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

การสื่อสารภายนอกอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะจัดขึ้น และเป็นการเชิญชวนให้มาเข้าร่วมกิจกรรม และเข้ามารับบริการภายในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ซึ่งมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้

สื่อที่เห็นเยอะคือแผ่นผ้าที่เขาติดตามที่ต่างๆ เช่น ตามโรงเรียน ขับรถไปส่งลูกจะเห็น...แผ่นพับที่ประชาสัมพันธ์ว่าเดือนนี้มีกิจกรรมอะไรบ้าง ก็ดี เพราะว่าจะได้เก็บไว้ดูรายละเอียด

นายแพทย์เวตร หงนิพนธ์
กลุ่มพ่อ-แม่ ผู้ปกครอง

• รู้จัก TK park ยะลา

ประชาสัมพันธ์ในภาพกว้างผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุโดยเชิญโรงเรียนเข้ามาใช้บริการและการจัดกิจกรรม"LibraryTour"เพื่อแนะนำการให้บริการต่าง ๆ ภายในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

วันนี้ อุทยานการเรียนรู้ ยะลา หรือ ที่คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่รู้จักในชื่อ TK park ยะลา กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ศึกษาดูงาน แหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยที่ชาวยะลาภาคภูมิใจ "มาแล้วต้องมาอีก"

• กิจกรรมของ TK park ยะลา

ประชาสัมพันธ์โดยผ่านช่องทางสื่อต่างๆ ภายใน พื้นที่จังหวัดยะลา ได้แก่ ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์ ติดตามแยกไฟแดงต่างๆ ในเขตเทศบาล นครยะลา, แผ่นพับที่ออกแบบให้ดูทันสมัย และมีสีสันน่าสนใจ วางกระจายตามร้านค้า ร้านอาหาร และ สถานที่ที่เป็นแหล่งชุมชน, ป้ายโปสเตอร์ ติดด้านข้างรถโดยสาร ในร้านค้า และ ร้านอาหาร, รายการวิทยุท้องถิ่น รายการทีเคออนเรดิโอ ซึ่งเป็นรายการที่จัดโดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของTK park ยะลา

การสื่อสารภายในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

1. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมทั้งที่กำลังจะเกิดขึ้น และที่ได้จัดไปแล้ว ผ่านทางสื่อแผ่นพับปฏิทินกิจกรรมที่จะจัดขึ้นในแต่ละเดือน บอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรมภายในห้องสมุด บอร์ดนิทรรศการบริเวณลานสานฝัน บอร์ดประชาสัมพันธ์กิจกรรมภายในห้องสมุดเด็กเล็ก ป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมบนโต๊ะอ่านหนังสือในห้องเงียบ

2. การสื่อสารเกี่ยวกับกฎระเบียบกติกาวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม ในการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกัน โดยในแต่ละพื้นที่ที่เปิดให้บริการจะมีกติกาและข้อตกลงการใช้พื้นที่ที่แตกต่างกัน และเจ้าหน้าที่จะใช้วิธีการสื่อสารทั้งโดยวาจา และโดยการทำป้ายประกาศเพื่อให้ผู้รับบริการเข้าใจทั่วกัน

? ทำอย่างไรให้คนในท้องถิ่นตระหนักและรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของห้องสมุดร่วมกัน

การมีส่วนร่วมของหน่วยงาน องค์กร บุคลากรทุกภาคส่วนในท้องถิ่น เป็นแนวทางการดำเนินงานอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาค เพื่อให้เป็นห้องสมุดที่มีชีวิตมีพื้นฐานของความตระหนักและความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของร่วมกันของคนในท้องถิ่น

กระบวนการมีส่วนร่วมนับตั้งแต่การก่อตั้ง จึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเชื่อมโยงให้เกิดการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน องค์กร บุคลากรในท้องถิ่นให้สามารถดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ดังนี้

การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ

อุทยานการเรียนรู้ ยะลา มีช่องทางในการให้ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำและเสนอแนะ ได้แก่

การสำรวจความพึงพอใจในการใช้บริการเป็นประจำทุกเดือน การจัดให้มีบอร์ดแสดงความคิดเห็นภายในห้องสมุด

โดยข้อเสนอแนะที่ได้รับนั้นมีประเด็นที่หลากหลาย อาทิ การแนะนำหนังสือ นิตยสารที่ควรมีเพิ่มเติม การบริหารจัดการเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ภายในห้องสมุดระหว่างเด็กที่ต้องการเล่นเกมกับผู้ที่ต้องการอ่านหนังสือ การปรับลดราคาค่าบริการ ต่างๆ การรักษาความสะอาดของพื้นที่ เป็นต้น

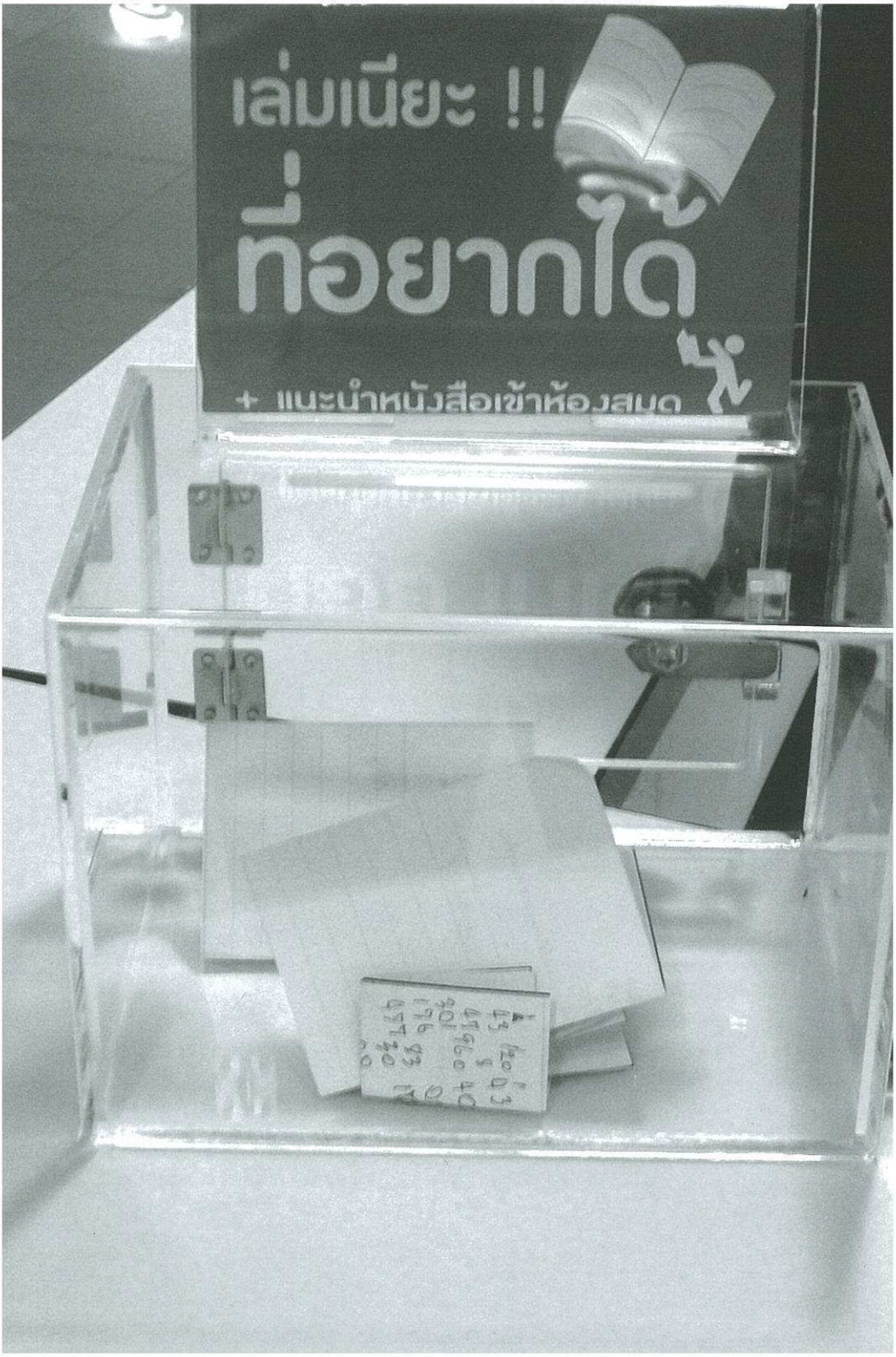
เล่มเนียะ !!
ที่อยากได้
+ แนะนำหนังสือเข้าห้องสมุด

นายกเทศมนตรีกับทีมงานได้นำเสนอเรื่องของTK park เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากศอ.บต.ส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะงบการเงินสำหรับการจัดซื้อหนังสือเข้า TK park เราก็จัดให้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ ศอ.บต. ยังสนับสนุนงบประมาณตามที่นายกเทศมนตรีให้ความสำคัญไว้ว่า อยากให้เด็กในอำเภอรอบนอก เช่น บันนังสตา ยะหา ได้มีโอกาสเข้ามาเรียนรู้ใน TK park ในช่วงเปิดภาคเรียน แต่เทศบาลมีข้อจำกัดในการจัดสรรงบประมาณ โดยขอให้ศอ.บต.สนับสนุนงบประมาณในการเดินทางให้กับนักเรียน ซึ่งทางเราก็เห็นชอบในหลักการ

นายณัฐพงศ์ ศิริชนะ
เลขานุการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
มกราคม 2552

การมีส่วนร่วมในฐานะอาสาสมัครจิตอาสาช่วยงานห้องสมุด

กลุ่มเยาวชน "ขาประจำ" ที่เข้ามาใช้บริการในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา หรือเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางอุทยานการเรียนรู้ ยะลา จัดขึ้น สร้างความสนิทสนม คุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในช่วงเริ่มต้นจึงเป็นในลักษณะของ "จิตอาสา" แสดงความมีน้ำใจช่วยงานเล็ก ๆ น้อย ๆ กระทั่งขยับมาเป็นอาสาสมัครในคณะทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรม และงานบรรณารักษ์ภายในห้องสมุด โดยมีค่าตอบแทนให้ ผลข้างเคียงที่ตามมาคือการขยายเครือข่ายเยาวชนได้เพิ่มมากขึ้นในลักษณะที่เพื่อนชวนเพื่อนเข้ามาร่วมกิจกรรม

การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนงบประมาณ

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนงบประมาณการดำเนินโครงการของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ได้แก่ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) โดยในปี 2550 เทศบาลนครยะลาได้เสนอโครงการส่งเสริมการอ่านเพื่อความมั่นคง ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ 400,000 บาท และ ในปี 2551 นำเสนอโครงการสร้างสื่อการเรียนรู้พัฒนาศักยภาพสมองด้านความคิด ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ 750,000 บาท

"ตั้งแต่เริ่มต้นที่จะมี TK park ผมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการ ในการจัดเก็บเนื้อหาเรื่องราวของวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นเพลงท้องถิ่น วิถีชีวิต วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ เมื่อ TK park เปิดให้บริการถ้ามีกิจกรรมที่เกี่ยวกับมรดกท้องถิ่น มักจะให้ช่วยด้านข้อมูลเพื่อนำไปทำนิทรรศการ เช่น เรื่องวังต่าง ๆ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน นอกจากนี้ผมมีโอกาสไปเป็นวิทยากร เป็นกรรมการ เป็นพิธีกร เวลามีกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น"

นายวิโรจน์ ศรีไสย
หัวหน้าหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ ยะลา

การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนองค์ความรู้ทาง วิชาการ

การเข้ามามีส่วนร่วมในช่วงการก่อตั้งอุทยานการเรียนรู้ ยะลาในฐานะคณะกรรมการชุดต่าง ๆ สำหรับผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เมื่ออุทยานการเรียนรู้ ยะลาเปิดให้บริการ และดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ บุคคลเหล่านี้จึงยังคงเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินกิจกรรม ทั้งในฐานะวิทยากรผู้ให้ความรู้ ผู้สนับสนุนการจัดชุดนิทรรศการให้ความรู้ ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านวิชาการ

?บริหารจัดการภายใต้ สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ได้อย่างไร

• กำหนดนโยบายโดยใช้การศึกษาเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหาและวางบทบาทให้อุทยานการเรียนรู้ ยะลาเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวผ่านทางกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ เพื่อมุ่งหวังให้เกิดความสมานฉันท์ความเข้าใจระหว่างผู้คน รวมทั้งเป็นแหล่งบ่มเพาะสำนึกรักบ้านเกิดให้กับเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นเสมือนเกราะที่คุ้มกันภัยให้กับสังคมโดยรวมได้อย่างดียิ่ง

ผมเองมีนโยบายสำคัญในการทำงานคือเรื่องของความสมานฉันท์ เรื่องการอ่านการเรียนรู้ เรื่อง ของ Public Mind ผ่านระบบการศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ผมต้องการสร้างสำนึกรักบ้านเกิด เพราะผมคิดตลอดเวลา และผมรู้ว่ามันต้องเป็นจริงว่าถ้าเมื่อไรก็ตาม ถ้าเราปลูกฝังเด็กให้รักบ้านเกิด เด็กเหล่านี้จะไม่ทำในสิ่งที่ผิดต่อบ้านเมือง ถ้าเรารักบ้านเกิดเหมือนบ้าน ไม่มีใครจุดไฟเผาบ้านตัวเองหรอก

นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ
นายกเทศมนตรีนครยะลา

• การดำเนินงานที่สร้างประโยชน์และความพึงพอใจให้กับประชาชนทุกกลุ่มอย่างเข้าใจในความแตกต่างและหลากหลาย เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องตระหนัก และระมัดระวังมิให้เกิดเป็นประเด็นที่จะนำไปสู่ความไม่เข้าใจ และข้อขัดแย้ง ดังนั้นการดำเนินงานในทุกมิติของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา จึงต้องให้ความสำคัญกับการสร้างประโยชน์และความพึงพอใจให้กับประชาชนทุกกลุ่มอย่างเข้าใจ

• มีผู้ปฏิบัติงานที่หลากหลายทั้งไทยพุทธ และไทยมุสลิม ช่วยกันเฝ้าระวัง ช่วยเป็นหูเป็นตาบอกเล่าเรื่องข่าวคราวต่าง ๆ เพื่อจะได้ช่วยกันระวัง ช่วยกันป้องกัน

• การวาง ระบบป้องกัน และตรวจตรา เพื่อสร้างความรู้สึกปลอดภัยให้กับผู้มาใช้บริการทั้งภายใน และภายนอกอาคาร ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยโดยรวมของพื้นที่ ได้แก่ ห้ามรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ ของผู้ใช้บริการเข้ามาจอดภายในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกับอาคารอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ผู้เข้าใช้บริการต้องเดินผ่านเครื่องตรวจจับวัตถุระเบิด ซึ่งติดตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าการอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้มีความรู้เกี่ยวกับวัตถุระเบิด รวมทั้งวิธีการสังเกตสิ่งของ หรือวัตถุต้องสงสัย โดยหน่วยเก็บกู้วัตถุระเบิด

• การแสดงออกซึ่งความใส่ใจ เคารพในวิถีชีวิต และระเบียบปฏิบัติที่แตกต่างกัน อาทิ การจัดห้องละหมาดที่เหมาะสมสำหรับประกอบกิจทางศาสนาแก่ประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลาม

จากสถิติที่เรารวบรวมมาตั้งแต่เปิด เยาวชนไทยมุสลิมมาใช้มากกว่าไทยพุทธเสียอีก โดยเฉพาะจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เข้ามาทำกิจกรรม จากแบบสอบถามระบุว่าเขาดีใจมากที่มีแหล่งเรียนรู้แบบนี้ ที่นี่ถือว่าสุดยอดของเขา

นายอำพล พลศร
ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาเทศบาลนครยะลา

• การละเว้นที่จะนำเสนอเนื้อหาที่สุ่มเสี่ยงต่อการเกิดความขัดแย้ง หรือสร้างความแตกแยกทางความคิด อาทิ เรื่องของศาสนา และการเมือง

• พร้อมสนับสนุนแผนงานและมาตรการรักษาความปลอดภัยของฝ่ายปกครอง และฝ่ายความมั่นคง อาทิ การให้ความร่วมมือปิดให้บริการในช่วงเวลาที่ฝ่ายปกครองมีการจัดกิจกรรมใหญ่ เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุม และการดูแลความปลอดภัยของเมือง

• มีแนวทางในการปฏิบัติกรณีเกิดสถานการณ์ความรุนแรงภายในบริเวณพื้นที่เทศบาลนครยะลา ในขณะที่อุทยานการเรียนรู้ ยะลา เปิดให้บริการ ตามลำดับดังนี้ 1. เมื่อมีเหตุการณ์ความรุนแรง โดยเฉพาะการวางระเบิด เจ้าหน้าที่จะดูแลผู้รับบริการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็ก ให้อยู่รวมกันภายในบริเวณอุทยานการเรียนรู้ ยะลา 2. เช็คข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์จากวิทยุสื่อสารของฝ่ายปกครอง และ ฝ่ายความมั่นคง กระทั่งมั่นใจว่าเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติจริง 3.เมื่อเหตุการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ เจ้าหน้าที่จะโทรศัพท์ติดต่อไปยังผู้ปกครองของ เด็กและเยาวชนเพื่อให้มารับบุตรหลานกลับ

แม้ว่าการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ยังดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง หากแต่ยังสามารถดำเนินงานตามภารกิจได้อย่างครบถ้วน นอกเหนือจากแนวทางทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติ ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต่างมีความเชื่อมั่นร่วมกันว่า *การมีอุทยานการเรียนรู้ ยะลา เป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่ เป็นเครื่องมือในการสร้างมิตรภาพ สร้างความเข้าใจ ทำให้เด็กและเยาวชนรักบ้านเกิด ภูมิใจในบ้านเกิด เมื่อเขารัก เขาภูมิใจแล้ว เขาจะไม่ทำลายและจะไม่ทำเรื่องร้าย ๆ กับบ้านของเขา*

แก้ไขปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

การบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ในช่วงระยะเวลาที่เปิดให้บริการ มีอุปสรรคปัญหาที่ต้องเผชิญ และมีความพยายามหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะในช่วงปีแรกของการเปิดให้บริการ ซึ่งอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ยังเป็นสิ่งใหม่สำหรับผู้ปฏิบัติงาน และสำหรับผู้ใช้บริการ

ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการ "ห้องสมุดมีชีวิต"

"ห้องสมุดมีชีวิต" เรื่องใหม่ ใคร ๆ ยังไม่รู้จัก

การแก้ไขปัญหา : ใช้กิจกรรม Library Tour เพื่อแนะนำให้ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชม รู้จักและเข้าใจรูปแบบการให้บริการของ "ห้องสมุดมีชีวิต" แนวทางดังกล่าวยังช่วยทำให้เกิดการสื่อสารแบบ "ปากต่อปาก" กระทั่งปัจจุบันอุทยานการเรียนรู้ ยะลามีผู้แสดงความจำนงเข้ามาเยี่ยมชม และประสงค์ให้อุทยานการเรียนรู้ ยะลา จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นจำนวนมาก

เด็กเล็กใช้บริการมาก กลุ่มวัยรุ่นใช้บริการน้อย

การแก้ไขปัญหา : ใช้โครงการค่ายเยาวชนซึ่งมีกระบวนการที่ต่อเนื่อง เช่น ค่ายนักเขียน ค่ายสิ่งแวดล้อม เพื่อดึงความสนใจ และสร้างความรู้สึกที่ผูกพันกับอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ให้มีเยาวชนกลุ่มวัยรุ่นมาเข้าร่วมกิจกรรม และเข้ามาใช้บริการห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น

เจ้าหน้าที่มีน้อย ภารกิจเยอะ

การแก้ไขปัญหา : แบ่งเวลาในการปฏิบัติงานโดยพิจารณาจากสถิติของผู้เข้ามาใช้บริการในแต่ละช่วงเวลา ด้วยการลดจำนวนผู้ปฏิบัติงานในช่วงเช้าและช่วงบ่ายก่อนเวลาเลิกเรียน เนื่องจากมีผู้ใช้บริการจำนวนน้อย และเพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติงานในช่วงเย็นและวันเสาร์-อาทิตย์ นอกจากนั้นยังได้จัดทำโครงการนักศึกษา นักเรียน ช่วยจัดเก็บหนังสือในห้องสมุด โดยมีค่าตอบแทนให้

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการ

• ผู้ใช้บริการทำเสมือนว่าเป็นสถานที่รับฝากเลี้ยงเด็ก

การแก้ไขปัญหา : ต้องทำความเข้าใจทั้งกับผู้ปกครองและเด็กถึงข้อจำกัดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งไม่ครอบคลุมภาระหน้าที่การเป็น "พี่เลี้ยงเด็ก"

• การระงับศึกวิ่งเล่นเอะอะของเด็กเล็ก

การแก้ไขปัญหา : เจ้าหน้าที่จะมีมาตรการปรามให้หยุดวิ่งเล่นหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน เช่น ตักเตือน ให้ช่วยเก็บและจัดหนังสือ ให้นั่งคัดลายมือบริเวณเคาน์เตอร์ของเจ้าหน้าที่ ช่วยจัดระเบียบรองเท้า รวมทั้งสื่อสารกับผู้ปกครองให้ช่วยดูแล

• รับมือเด็กเล่นเกมส์ต่อเนื่อง และส่งเสียงดัง

การแก้ไขปัญหา : ทำกิจกรรม"อ่านหนังสือก่อนเล่นเกม" และ กำหนดเวลาในการเล่นโดยการแจกบัตรคิว เพื่อไม่ให้ผู้ใช้บริการซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กระดับประถมวัย เล่นเกมคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่องเกินกว่า 30 นาที

• การจัดระเบียบรองเท้าหาย (ไม่) ได้คืน

การแก้ไขปัญหา : ในช่วงแรกจัดพื้นที่วางรองเท้า แต่ไม่สามารถแก้ปัญหารองเท้าหายและปัญหาความไม่เป็นระเบียบของรองเท้าจำนวนมากบริเวณด้านหน้าห้องสมุดได้ ต่อมา ใช้วิธีรับฝากรองเท้า โดยจัดกิจกรรม "เย็บถุงรองเท้า" และนำมาให้บริการสำหรับผู้ที่ต้องการฝากรองเท้า เช่นเดียวกับสัมภาระอื่น ๆ

ปัจจัยอะไรเกื้อหนุนให้ประสบความสำเร็จ

นับตั้งแต่วันแรกของการเริ่มต้นเปิดให้บริการ กระทั่งถึงปัจจุบัน อุทยานการเรียนรู้ยะลาสามารถดำรงสถานะความเป็นห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งสร้างการยอมรับอย่างดียิ่งจากประชาชนทุกกลุ่มทุกวัย ทั้งในพื้นที่จังหวัดยะลา และจังหวัดใกล้เคียง ความสำเร็จในการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนความสำเร็จที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

• ผู้นำขององค์กรที่รับผิดชอบ มีความเข้าใจ และใส่ใจในงานห้องสมุดมีชีวิต

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาผู้นำองค์กรเทศบาลนครยะลา ทุ่มเท และเอาใจใส่ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ด้วยความเข้าใจในหลักการและแนวคิดของห้องสมุดมีชีวิต ในตำแหน่งประธานคณะกรรมการบริหารอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ซึ่งช่วยให้อุทยานการเรียนรู้ ยะลา สามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

> ตัวนายกฯ ต้องเข้าใจก่อนว่าสิ่งที่ทำ ไม่ใช่ทำตามแฟชั่น ไม่ใช่สร้างอาคารจบแล้วจบ แต่ต้องเอาใจใส่ตลอดเวลา อันนี้สำคัญ ผมมานั่งเป็นประธานบอร์ดเอง เพราะผมรู้ว่าเมื่อไรที่ผมฟันธงคือต้องจบ แต่ถ้าสร้างเพื่อต้องการให้เป็นสัญลักษณ์ มันไม่ใช่ ถึงแม้การบริหารงานเทศบาลจะมีฝ่ายค้าน แต่ไม่มีใครกล้าขวางกับสิ่งที่เป็นประโยชน์ของลูกหลาน

นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ
นายกเทศมนตรีนครยะลา

• **รูปแบบการบริหารจัดการมีความยืดหยุ่น และคล่องตัว**

การบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา จำเป็นต้องอาศัยความคล่องตัวในการดำเนินงาน จึงได้เลือกรูปแบบการบริหารจัดการโดยการจ้างเหมาบริษัทเอกชนที่มีบุคลากรซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญา แนวคิด และการดำเนินงานของห้องสมุดมีชีวิต เพื่อลดปัญหาเงื่อนไขในการปฏิบัติตามระเบียบงบประมาณของทางราชการซึ่งมีกรอบข้อจำกัดที่ไม่ยืดหยุ่น

• **บุคลากรที่ดำเนินงานมีศักยภาพ**

การสรรหาทีมงานที่มีศักยภาพเพื่อเข้ามาบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา เป็นเงื่อนไขความสำเร็จอีกประการหนึ่ง โดยคุณสมบัติสำคัญของบริษัทเอกชนที่เข้ามาดำเนินงาน เทศบาลนครยะลา ได้ระบุ ไว้ดังนี้ 1. มีบุคลากรซึ่งมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการงานห้องสมุด 2. มีบุคลากรที่เคยเข้าร่วมฝึกอบรมการบริหารจัดการห้องสมุดมีชีวิต 3. มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบรรณารักษ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ 4. มีความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นอย่างดี 5.มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

• **มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ**

การทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานอุทยานการเรียนรู้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดทำบันทึกข้อตกลง (Memorandum of Understanding : MOU) โดยระบุประเด็นสำคัญประการหนึ่งว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณของท้องถิ่นเพื่อให้อุทยานการเรียนรู้ดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ เทศบาลนครยะลายังได้จัดตั้ง กองทุน “เงินอุทิศเพื่อกิจการอุทยานการเรียนรู้” เพื่อสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้การบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

> “ใจอย่างเดียวไม่พอ งบประมาณต้องมีด้วย ต้องมีพอสมควร ถ้าไม่มีก็ลำบาก”
>
> **นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ**
> **นายกเทศมนตรีนครยะลา**

• **การสนับสนุนจากสำนักงานอุทยานการเรียนรู้**

บทบาทของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ในฐานะหน่วยงานที่สนับสนุนให้อุทยานการเรียนรู้ ยะลา ซึ่งเป็นอุทยานการเรียนรู้ภูมิภาคต้นแบบแห่งแรก สามารถดำเนินงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้ง เสริมสร้างความเข้าใจ และ ความสมานฉันท์ให้กับประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่จังหวัดยะลา และจังหวัดใกล้เคียง ทั้งนี้การสนับสนุนของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอร.) เป็นเสมือนการวางรากฐานที่แข็งแรงในการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ยะลา ให้สามารถก้าวเดินต่อไปได้ "อย่างถูกทาง" นั่นคือ การดำเนินงานโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม และองค์กรทุกภาคส่วนในท้องถิ่น การดำเนินงานซึ่งมีผู้ใช้บริการเป็นศูนย์กลาง การดำเนินงานที่บูรณาการระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นและความทันสมัย รวมทั้งการดำเนินงานที่มุ่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่าน การเรียนรู้ และมีความเข้าใจที่ดีต่อกัน ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้วางไว้

• **การให้บริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ทุกกลุ่ม** แม้ว่าในการเริ่มก่อตั้งอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ได้ให้ความสำคัญกับการจัดเตรียมเนื้อหาสาระทั้งด้านหนังสือ ดนตรี และ กิจกรรม โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ กลุ่มเยาวชน แต่เมื่อเปิดให้บริการแล้ว อุทยานการเรียนรู้ ยะลา ยังสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มอื่น ๆ ได้อย่างดี ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มเด็กเล็ก กลุ่มพ่อแม่ กลุ่มผู้สูงอายุ ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ และ หนังสือ นิตยสาร ซึ่งมีความหลากหลาย โดยอาศัยองค์ประกอบของพื้นที่ซึ่งมีการจัดแบ่งโซนการให้บริการอยู่แล้วเป็นตัวช่วยสำหรับการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแต่ละกลุ่ม นอกจากนี้ยังคำนึงถึงการจัดพื้นที่เพื่อให้ผู้ใช้บริการที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยการจัดห้องสำหรับทำพิธีละหมาด

> "ความหลากหลายของกิจกรรม ทำให้ TK park เป็นที่รวมของครอบครัว ผมว่าเป็นการส่งเสริมให้ครอบครัวเข้มแข็งขึ้น และความหลากหลายตรงนี้ก็เหมาะกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยกตัวอย่างกิจกรรมแข่งขันร้องเพลงชาติผมว่ามันทำให้คนในท้องถิ่นรักกัน"

นายแพทย์เวตร หงนิพนธ์
กลุ่มพ่อ-แม่ ผู้ปกครอง

• ศักยภาพของสถานที่ ทำเลที่ตั้ง

การพิจารณาเลือกทำเลที่ตั้งของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ในบริเวณศูนย์เยาวชนเทศบาลนครยะลา ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะกลางใจเมือง เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยเกื้อหนุนความสำเร็จในการดำเนินงานของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณพื้นที่ดังกล่าวมีความโดดเด่น และมีศักยภาพในการเป็นศูนย์รวมของประชาชน อาทิ เป็นพื้นที่ซึ่งอยู่ในจุดที่สามารถมองเห็นได้ง่ายมีการคมนาคมที่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก และมีความปลอดภัย เป็นพื้นที่ซึ่งคนยะลาทั้งไทยพุทธ และไทยมุสลิม ใช้ประโยชน์ร่วมกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การออกกำลังกาย

• การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

มีการประชุมคณะกรรมการบริหารอุทยานการเรียนรู้ยะลาเป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้ผู้บริหารเทศบาลนครยะลา และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นต่อการดำเนินงานและการปรับปรุงการให้บริการของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีระบบการประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งของผู้ดำเนินกิจการประเมินตนเอง และการประเมินจากภายนอกโดยสถาบันการศึกษาที่เทศบาลนครยะลามอบหมาย เพื่อให้เกิดการตรวจสอบและยืนยันผลการทำงานอย่างแท้จริง

การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องเช่นนี้ จะช่วยให้ทราบถึงความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งทางบริษัทเอกชนที่รับดำเนินงานสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์กิจกรรม และจัดหาหนังสือ นิตยสาร รวมทั้งสื่อต่าง ๆ และเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานที่ยังบกพร่องให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

• การสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

การสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มีศักยภาพในการเข้าถึงและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสามารถสร้างการรับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การสื่อสารประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ อาทิ สื่อวิทยุ สื่อแผ่นพับ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ โดยสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นที่ชินหู และชินตาสำหรับชาวยะลา ทั้งนี้การสื่อสารประชาสัมพันธ์ของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา นอกจากทำเพื่อสร้างการรับรู้ต่อบริการต่าง ๆ และกิจกรรมที่จัดขึ้นแล้ว ยังช่วยสร้างความเข้าใจกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อให้เกิดความไว้วางใจและเห็นถึงประโยชน์ที่ลูกหลานจะได้รับจากการมีอุทยานการเรียนรู้ ยะลา อีกด้วย

ปัญหาของเราที่นี่ คือ เด็กอ่านหนังสือไม่ค่อยออก ดังนั้นเป้าหมายของเราต้องหาวิธีการทำอย่างไรให้เด็กรักที่อยากจะอ่าน มากกว่าเล่นเกม ตอนนี้เราประสบความสำเร็จจากกลุ่มเด็กเล็ก โดยจัดกิจกรรมกับพ่อแม่ซึ่งให้ความสนใจมาก สำหรับกลุ่มเด็กวัยรุ่นเราพยายามจัดกิจกรรมที่สนุก โดยเชื่อมโยงให้มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือในห้องสมุด

นางสาววัชรี ถ้วนถวิล
ผู้จัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้

อุทยานการเรียนรู้ ยะลา เป็นห้องสมุดมีชีวิตที่มีความเคลื่อนไหวของกิจกรรมซึ่งช่วยส่งเสริม และ สนับสนุนการอ่าน การเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนสำคัญของการดึงดูดเด็กและเยาวชน ให้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกันภายในพื้นที่ โดยมีแนวทางและกรอบความคิด การจัดกิจกรรม ในทิศทางเดียวกันกับอุทยานการเรียนรู้ กรุงเทพฯ กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่ อยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาคุณภาพ และศักยภาพของเด็กและเยาวชน โดย มุ่งเน้น การพัฒนา 4 ด้าน คือ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนเปิดโลกทัศน์ เสริมความรู้และปัญญา

กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้เด็กและเยาวชน รู้จัก เข้าใจ และ สามารถสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมทุกรูปแบบ

กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต เพื่อให้เด็กและเยาวชน กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกในทางที่สร้างสรรค์ โดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้ และบริบทที่เหมาะสมของสังคมไทย

กิจกรรมส่งเสริมวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความรู้และเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ ทั้งในฐานะของผู้ใช้ประโยชน์ และผู้คิดค้นสร้างสรรค์

แต่เนื่องจากการจัดกิจกรรมของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ยังต้องคำนึงกิจกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกันของผู้คนที่มีวิถีชีวิต ความเชื่อ ที่แตกต่างกัน ดังนั้น อุทยานการเรียนรู้ ยะลา จึงต้องคำนึงถึง **"กิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความสมานฉันท์"** เพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่งด้วย

จัดกิจกรรมอย่างไร

กิจกรรมที่จัดขึ้นในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา นั้น ประกอบด้วย

1.กิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอร.) อาทิ กิจกรรมการสร้างนักเล่านิทานและนักอ่านหนังสือมืออาชีพ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเขียนที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น อุทยานการเรียนรู้ ยะลา กิจกรรม "นิทรรศการ 1,000,000 วิธีแก้โลกร้อน" กิจกรรมพัฒนาการอ่านของครูและเยาวชน

2.กิจกรรมที่ผู้ปฏิบัติงานอุทยานการเรียนรู้ ยะลา คิดสร้างสรรค์ขึ้นตามบริบทของวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อมทางสังคมในท้องถิ่น และนโยบายของเทศบาลนครยะลา อาทิ กิจกรรมประกวดร้องเพลงชาติ กิจกรรมค่ายเยาวชนกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมค่ายเยาวชนรักบ้านเกิด กิจกรรมอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นต้น

3.กิจกรรมที่คิดสร้างสรรค์จากความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งได้จากการสอบถาม การพูดคุย และการสำรวจความคิดเห็น

4.กิจกรรมที่เกิดจากความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ อาทิ กิจกรรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติดซึ่งร่วมมือกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก จังหวัดยะลา กิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และ ศิลปวัฒนธรรมซึ่งร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านถือเป็นกิจกรรมที่เป็นหัวใจสำคัญยิ่งของการดำเนินการกิจกรรมภายในอุทยานการเรียนรู้ยะลา เพราะนอกเหนือจากการสนับสนุนและส่งเสริมให้ เด็ก เยาวชน ได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ และสร้างพื้นฐานของนิสัยรักการอ่านแล้ว กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดขึ้นในอุทยานการเรียนรู้ยะลา ยังมีส่วนช่วยลดจำนวนเด็กและเยาวชนที่อ่านหนังสือภาษาไทยไม่ออก ซึ่งเป็นปัญหาทางการศึกษาที่สำคัญในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

รูปแบบของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

1.การใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถพัฒนาตนเองด้านการอ่าน การเขียน และสามารถนำไปสร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่นได้โดยมีรูปธรรมของผลงานที่เด่นชัด อาทิ เยาวชนต้นแบบอ่านออกเสียง อบรมการเขียนสารคดี "เขียนให้เป็นเรื่อง" เวทีคิดเวทีเขียนนิทานพื้นถิ่นแดนใต้ กิจกรรมกองกำลังปั้นฝัน

2.การเชื่อมโยงกิจกรรมส่งเสริมการอ่านกับกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งอยู่ในความสนใจของเด็กและเยาวชน โดยเปิดโอกาสให้มีการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ อาทิ การเชื่อมโยงกิจกรรมส่งเสริมการอ่านกับการเขียน การพูด การแสดง ศิลปะประดิษฐ์ ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรม "การแข่งขันโต้วาทีเพื่อหาผู้มีวาทศิลป์" กิจกรรมประกวด Cosplay แฟนซีเรื่องเล่าจากหนังสือ กิจกรรมประดิษฐ์ไม้ไอศกรีมคั่นหนังสือ

3.การใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในการปรับพฤติกรรมของผู้ใช้บริการกลุ่มเด็กประถมวัยซึ่งติดเล่นเกมคอมพิวเตอร์ เช่น กิจกรรมบันทึกรักการอ่าน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาผู้ใช้บริการกลุ่มเด็กประถมวัยติดเล่นเกมคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดกติกาว่าก่อนเล่นเกมจะต้องอ่านหนังสือหนึ่งเล่ม และ เขียนบันทึกการอ่านอย่างง่ายมาส่งให้เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ ก่อนจะได้รับอนุญาตให้เล่นเกมได้

4.การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา ครูอาจารย์ บรรณารักษ์ ผู้ซึ่งมีภาระหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสร้างพฤติกรรมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กและเยาวชน รวมทั้งช่วยลดจำนวนเด็กในพื้นที่จำนวนหนึ่งซึ่งมีปัญหาอ่านหนังสือไม่ออก โดยมุ่งหวังให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้รักการอ่าน รู้จักเลือก และแนะนำหนังสือที่มีคุณค่าให้กับเด็กและเยาวชน อาทิ กิจกรรมสร้างนักเล่านิทานและนักอ่านหนังสือมืออาชีพ

กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จัดเพื่อให้เด็กเยาวชนได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจกับศิลปวัฒนธรรมหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็น ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมไทยในภูมิภาคอื่นๆ หรือ ศิลปวัฒนธรรมสากล ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้าใจในวิถีที่แตกต่างกัน แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้ ด้วยรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น

• กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบของกิจกรรมค่าย ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้จากแหล่งข้อมูลจริง จากการไปทัศนศึกษา เยี่ยมชม ซึ่งทำให้สามารถซึบซับการเรียนรู้ได้ลึกซึ้งมากขึ้น นอกจากนั้นกิจกรรมในรูปแบบค่ายส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีทั้งไทยพุทธ และ ไทยมุสลิม ยังสามารถเรียนรู้วิถีชีวิต ความคิด และ วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ได้มากขึ้นด้วย อาทิ กิจกรรมค่าย "ย่ำรอยประวัติศาสตร์ เยี้องยาตรแดนใต้" ค่ายเยาวชน "ข้าวตั้งท้อง พี่น้องครื้นเครง"

• กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบของการให้ความรู้ และเปิดโอกาสให้แสดงออก

อาทิ การแสดงพื้นบ้าน เช่น ซีละ ดิเกร์ฮูลู กลองยาว มโนห์รา ซึ่งจัดให้ความรู้ครอบคลุมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น เรื่อง การแต่งกาย บทร้อง ท่วงทำนองการรำ กระทั่งสามารถขึ้นแสดงโชว์บนเวทีในบริเวณลานสานฝัน

• กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมโดยเปิดเวทีให้เยาวชนได้แสดงความสามารถและ ศักยภาพ

เช่น การแสดงดนตรี การเต้น การร่ายรำ เป็นต้น ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมที่นอกจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงทักษะความสามารถแล้ว ยังมีผลต่อการสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมให้กับชุมชน และยังสร้างแรงจูงใจให้กลุ่มเยาวชนเข้ามาใช้บริการในอุทยานการเรียนรู้ได้มากขึ้นด้วย

นอกจากนั้น การจัดกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมอุทยานการเรียนรู้ ยะลายังคำนึงถึงกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับเทศกาลสำคัญทางศาสนาทั้งศาสนาพุทธ และ ศาสนาอิสลาม อาทิ กิจกรรมวันสงกรานต์ กิจกรรมวันฮารีรายอ ซึ่งมีความสำคัญต่อการร่วมเรียนรู้ซึ่งกันของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนอันจะมีผลต่อการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ของความเข้าใจอันดีระหว่างกันให้เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ไปเห็นเขาซ้อม Rap กันที่สนามช้างเผือกมีกลุ่ม Hip Hop มีกลุ่ม สเก็ตบอร์ด และมีกลุ่ม Dark city อยู่ด้วยกันก็ชวนเขามาขึ้น เวที TK park เขาก็อยากมีเวทีของเขา ก็อยากจะโชว์ก็นัดกันมา พาเพื่อนมาดู แล้วก็แต่งเพลงให้เราด้วย วันนั้นสนุกมาก เด็กๆ มาเล่นดนตรี แล้วมีผู้สูงอายุลุกขึ้นเต้นด้วยกัน เป็นภาพที่น่ารักมาก

นางสาววัชรี ถ้วนถวิล
ผู้จัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต

กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน ให้มีความสามารถในการแปรความรู้ ความคิดจินตนาการ ไปสู่การกระทำที่สร้างสรรค์ เพื่อหล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนมีความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างมีระบบ ถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการใช้คำพูดและท่าทางเพื่อสื่อสารถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรม และสถานการณ์ต่าง ๆ มีความสามารถในการค้นหารู้จักและเข้าใจตนเอง และที่สำคัญที่สุด คือ มีความสามารถในการเข้าใจความเหมือนหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้านความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา ความเชื่อ ช่วยให้สามารถยอมรับบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน ซึ่งนำไปสู่การสร้างสังคมสันติสุขในพื้นที่

• **กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตด้วยรูปแบบค่าย** การทำกิจกรรมนอกสถานที่เป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้หลาย ๆ ด้าน เช่น ความเข้าใจในความเหมือน และความแตกต่าง ระหว่างบุคคล การมีจิตอาสาในการทำประโยชน์ให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า หรือการทำประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวม การสื่อสารความคิดได้อย่างเหมาะสม เป็นต้น ด้วยรูปแบบกิจกรรมซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสเรียนรู้ทั้งตนเอง ผู้อื่น และสภาพแวดล้อม อาทิ โครงการเข้าค่ายเยาวชน “ห้องสมุดเล็ก ๆ กับเด็กทีเค” โครงการเยาวชนอนุรักษ์ธรรมชาติปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ : เด็กแนวเดินดง ลงป่าชายเลน โครงการ TK สัญจร ณ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านทักษิณยะลา

• **กิจกรรมที่เน้นกระบวนการเรียนรู้โดยการทดลองฝึกปฏิบัติ** เยาวชนสามารถนำทักษะและความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งยังเป็นการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การค้นพบความถนัดของตนเองซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเลือกสาขาวิชาในการศึกษาต่อ หรือ การทำงานในอนาคต อาทิ โครงการเยาวชนอาสา ซึ่งเปิดรับเยาวชนเข้ามาช่วยงานห้องสมุด ได้แก่ การจัดชั้นหนังสือ การช่วยบรรณารักษ์ให้บริการในห้องสมุด การเป็นทีมงานช่วยจัดกิจกรรมต่าง ๆ

• **กิจกรรมที่มุ่งเน้นการเปิดเวทีให้แสดงศักยภาพ** เป็นกระบวนการที่ช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้ และฝึกทักษะการคิด การแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การค้นพบจุดเด่น จุดด้อย และ ความถนัดของตนเอง รวมทั้งตระหนักในคุณค่าของตนเอง อาทิ กิจกรรมที่เปิดเวที ให้เยาวชนมาแสดงความสามารถทางดนตรีและแสดง กิจกรรมลดโทษโดยการอ่านหนังสือ ซึ่งสถานพินิจฯ และ อุทยานการเรียนรู้ ยะลา จัดเพื่อช่วยพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับเด็กแรกรับ เด็กในสถานพินิจ ซึ่งมีความผิดจากการทะเลาะกัน ตีกัน ต่อยกัน โดยให้พวกเขามาช่วยบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ปลูกต้นไม้ ช่วยจัดชั้นหนังสือ ช่วยทำความสะอาด รวมทั้ง อ่านหนังสือ

กิจกรรมส่งเสริมเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์

กิจกรรมส่งเสริมเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ เป็นกิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก และ เยาวชน มีความรู้ความเข้าใจ และเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของศาสตร์ความรู้ทางวิทยาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้ง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ทั้งในการเรียนชีวิตประจำวัน รวมทั้งการพัฒนาเป็นอาชีพ โดยหัวข้อในการอบรมทางด้านเทคโนโลยีนั้นส่วนใหญ่จะได้มาจากข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการ

• **กิจกรรมที่ใช้รูปแบบการฝึกอบรม**เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำทักษะและความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ได้รับไปใช้งานได้จริง ซึ่งโดยส่วนใหญ่เนื้อหาของการฝึกอบรมเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น โครงการอบรมถ่ายภาพวิดีโอ “ถ่ายภาพวิดีโอ โอ้โหง่ายจัง” โครงการอบรมถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิตอล “ถ่ายภาพแหล่ม...แจ่มทุกช็อต” โครงการ ICT CAMP FOR KIDS เพื่อฝึกทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น โครงการอบรม ICT Summer for kids ฝึกการนำเสนอผลงานด้วยโปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2003

• **กิจกรรมที่บูรณาการความรู้ทางด้านเทคโนโลยีกับการพัฒนาทักษะทางด้านอื่นๆ** อาทิ การเขียน เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจ และ กระแสความนิยม ของกลุ่มเยาวชน เช่น โครงการ “ไดอารี่ออนไลน์” โดยให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการเขียนบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ รวมทั้งการตกแต่งภาพ และ สื่อผสมต่าง ๆ

• **กิจกรรมที่เน้นการเปิดพื้นที่ให้แสดงความรู้ ความสามารถ และ ศักยภาพ ผ่านการประกวด** ซึ่งสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้จากการลงมือปฏิบัติจริง นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างคนในท้องถิ่นกับการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ในกรณีที่สามารถนำผลงานจากการประกวดมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา เช่น โครงการประกวดออกแบบเว็บไซต์ TK park Yala Web Design Contest 2007

• **กิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์** เป็นกิจกรรมที่อุทยานการเรียนรู้ ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา จัดกิจกรรมแสดงทางวิทยาศาสตร์ (Science Show) เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านการทดลองอย่างง่าย และก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของเยาวชน .นอกจากนั้นยังส่งเสริมให้เยาวชน ได้มีเวทีในการแสดงศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์

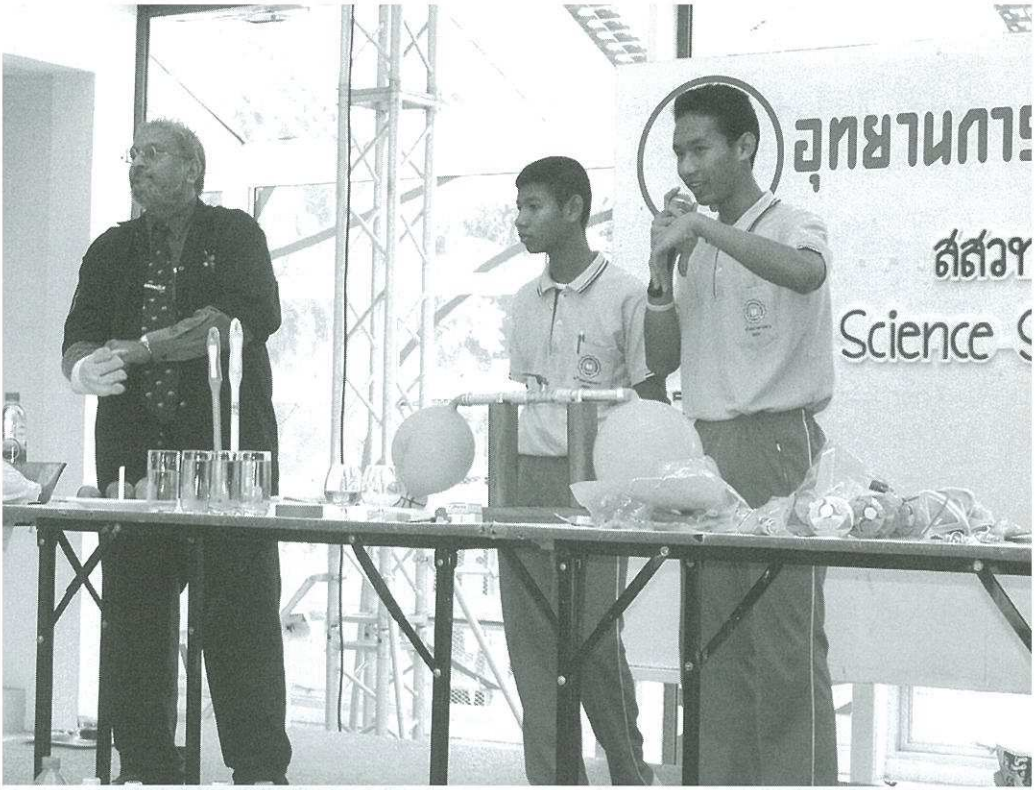
อุทยานการ
ศึกษา
Science S

กิจกรรมเสริมสร้างความสมานฉันท์และสันติสุข บนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม

กิจกรรมเสริมสร้างความสมานฉันท์ และสันติสุขบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม ถือเป็นกิจกรรมที่เป็นพื้นฐานหลักที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมอุทยานการเรียนรู้ยะลา โดยสอดแทรกอยู่ในกระบวนการดำเนินกิจกรรมซึ่งส่งเสริมความรู้ และทักษะด้านต่างๆ ด้วยรูปแบบต่าง ๆ

• **กิจกรรมจัดประกวด แข่งขัน** เป็นกิจกรรมที่สร้างพื้นที่แห่งโอกาสให้เด็กและเยาวชน ทั้งไทยพุทธ และ ไทยมุสลิม ได้แสดงออกถึงศักยภาพ ความสามารถของตนเองในทางที่สร้างสรรค์แล้ว ซึ่งนำไปสู่การตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง และ การยอมรับศักยภาพความสามารถของผู้อื่น อาทิเช่น กิจกรรมประกวดร้องเพลงชาติไทย กิจกรรมโต้วาที กิจกรรมประกวดสุนทรพจน์ กิจกรรมประกวดการออกแบบเครื่องแต่งกายจากวัสดุรีไซเคิล เป็นต้น

• **กิจกรรมที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันในรูปแบบกิจกรรมค่าย** กิจกรรมทัศนศึกษา และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ นอกสถานที่ อาทิ กิจกรรมค่าย "ย่ำรอยประวัติศาสตร์เยื้องยาตรแดนใต้" กิจกรรมค่ายเด็กแนวเดินดง ลงป่าชายเลน

> "กิจกรรมของที่นี่ เช่น กิจกรรมโต้วาที มีเด็กจากโรงเรียนสอนศาสนา มาร่วมเยอะ เป็นเวทีเปิดให้เขาแสดงความคิดเห็นได้เปิดออกพูดกัน และเป็นโอกาสที่เราได้ให้ความรู้เขา หรือกิจกรรมประกวดแฟนซีแต่งกายด้วยวัสดุ Recycle ก็มีนักเรียนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนามาเข้าร่วม นั่นแสดงให้เห็นว่าเด็กทุกศาสนาไม่ว่าจะมีกรอบประเพณียังไงเขาก็มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สิ่งเหล่านี้ทำให้เชื่อมั่นว่าเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้นในพื้นที่"

น.ส.สายฝน เชิงเชาว์
อดีตรองนายกเทศมนตรีนครยะลา ด้านการศึกษา

• **กิจกรรมเปิดโลกกว้างการเรียนรู้** ซึ่งจัดกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วม กิจกรรมสนุกกับการอ่านและการเรียนรู้ในเนื้อหาที่จัดเตรียมไว้ เช่น แนวคิด เศรษฐกิจ พอเพียง ภาวะโลกร้อน นิทานคณิตศาสตร์ นิทานพื้นบ้าน และ กิจกรรม Library Tour กิจกรรมดังกล่าวมีผลอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ และสังคมสันติสุข บนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นรูปแบบกิจกรรมที่ทำให้ เด็กและเยาวชน รวมทั้งครู ผู้ปกครอง ที่อยู่นอกเขตเทศบาล หรือ ต่างอำเภอ โดยเฉพาะกลุ่มโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ได้มีโอกาสเข้ามาเรียนรู้ และร่วมกิจกรรมกับอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

“ ผมนำเด็กและครูโรงเรียนตาดีกาในพื้นที่ที่ผมดูแลอยู่ไปเปิดโลกทัศน์ให้เขานำสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ๆ มาผนวกกับสิ่งที่เห็นในชีวิตประจำวัน เรื่องความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สื่อการสอน การมาทัศนศึกษาที่ TK park เขาบอกว่าได้หลายอย่าง ได้เจอห้องสมุด ได้เจอคอมพิวเตอร์ ได้เล่นเกม เป็นสิ่งที่เขาไม่เคยได้เจอ ”

จ่าสิบเอกประเสริฐ คชสุง่า
หัวหน้าชุดพัฒนาสันติที่ 47-1 หน่วยเฉพาะกิจสามพราน 47

"สิ่งที่เป็นความต่างในความเหมือนแสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะ แสดงถึงความเป็นหนึ่ง ความเป็นเอกลักษณ์ ความเหมือนในความต่างแสดงถึงความกลมเกลียว การผสมผสาน การมีกำพืดร่วมกัน เพราะฉะนั้นเวลาที่ยกอะไรมาตกแต่งมาแสดง ซึ่งอาจหมุนเวียน หรือ ประจำ คือสิ่งที่บ่งบอกถึงพื้นที่นี้ ในขณะเดียวกันก็บ่งบอกถึงการมีกำพืดร่วมกันซึ่งเป็นตัวสร้างสามัคคีอย่างดียิ่ง...พื้นที่ตรงนี้น่าจะสำแดงสิ่งที่ดีงามอันหนึ่ง คือการบูรณาการระหว่างองค์ความรู้ใหม่เทคโนโลยีสมัยใหม่ กับเทคโนโลยีสมัยเก่าหรือภูมิปัญญาอันเก่า เพื่อให้คนเข้ามาดูจะเห็นว่าภูมิปัญญาที่ว่าเก่า ว่าแก่ ว่าไร้ประโยชน์ นี่มันสามารถที่จะต่อยอดได้ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ถ้าผู้ที่เขาเข้าใจในสิ่งเหล่านี้ เข้ามาช่วยผสมผสาน ตรงนี้จะเป็นแหล่งที่แสดงถึงความบูรณาการระหว่างองค์ความรู้เก่ากับความรู้ใหม่หรือองค์ความรู้ในอนาคต"

ศาสตราจารย์สุธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์
จากหนังสือเส้นทางสู่อุทยานการเรียนรู้ ยะลา

การบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่น ในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

ในช่วงการก่อตั้ง สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้สนับสนุนการดำเนินโครงการบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นภายในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ได้แก่

- การบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นในงานโครงสร้างอาคาร และ การตกแต่งภายใน
- การบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นในสื่อที่ให้บริการในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

การบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นในงานโครงสร้างอาคาร และการตกแต่งภายใน

เป็นโจทย์ที่สถาปนิกผู้ออกแบบต้องตอบให้ได้ทั้งการสร้างบรรยากาศของความเป็นห้องสมุดมีชีวิตที่ทันสมัย แต่ยังคงเอกลักษณ์ของเป็นท้องถิ่นที่โดดเด่นสะท้อนความเป็นตัวตนของภาคใต้ตอนล่าง ทั้งนี้ การบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นในงานโครงสร้างอาคาร และ การตกแต่งภายในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ปรากฏอยู่ในพื้นที่ 2 ส่วน คือ

- **การออกแบบโครงสร้างหลังคาบริเวณลานสานฝัน** ซึ่งมีจุดเด่นทางกายภาพ คือ โครงสร้างที่ออกแบบให้มีลักษณะคล้ายร่างแหและลักษณะของเทือกเขา เพื่อสื่อความหมายของคำว่า “ยะลา” ซึ่งภาษาพื้นเมืองแปลว่า แห และสื่อถึงสภาพทางด้านภูมิศาสตร์ของพื้นที่ จ.ยะลา ที่มีภูเขาล้อมรอบ รวมทั้ง ส่วนของหลังคาที่ใช้โครงร่างแบบลายขัดแตะของเสื่อกระจูดมาประยุกต์ใช้ในงานออกแบบ
- **การตกแต่งภายในพื้นที่บริเวณห้องสมุด** มีเฟอร์นิเจอร์บางส่วนได้รับการออกแบบให้มีการผสมผสานระหว่างท้องถิ่นกับความทันสมัยในแบบสากล ได้แก่ ชุดโต๊ะเก้าอี้ที่ทำมาจากไม้ตาลซึ่งเป็นพืชท้องถิ่น ชุดโซฟาซึ่งมีลายเสื่อกระจูดเป็นส่วนประกอบ จากวิทยาลัยชุมชน จ.นราธิวาส ซึ่งมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว

เมื่ออุทยานการเรียนรู้ ยะลา เปิดให้บริการได้สร้างการรับรู้ให้กับประชาชนผู้มาใช้บริการในการสื่อความหมายของท้องถิ่นเชื่อมโยงกับโครงสร้างหลังคาบริเวณลานสานฝัน โดยได้จัดทำป้ายเพื่อให้ข้อมูลของ แนวความคิดที่เชื่อมโยง และบูรณาการความรู้ท้องถิ่นภายใต้โครงสร้างที่ดูทันสมัยแปลกใหม่ และ สอดแทรกเนื้อหาดังกล่าวในระหว่างกิจกรรม Library Tour ด้วย

การบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นในสื่อที่ให้บริการในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

• **โครงการสมุดภาพนิทานพื้นบ้าน** ซึ่งมีจุดเริ่มต้นจากความตั้งใจที่จะอยากเห็นการสร้างเนื้อหาสาระในรูปแบบที่เยาวชนสนใจ สามารถสื่อให้เยาวชนได้เห็นความเป็นตัวตนของตัวเอง ได้รับรู้ถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าในท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการรักษาและสืบทอดมนต์เสน่ห์แห่งนิทานพื้นบ้าน สมุดภาพนิทานชุดนี้มิใช่การรวบรวมหรือนำเรื่องราวนิทานพื้นบ้านเดิมมาตีพิมพ์ซ้ำ แต่เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวทั้งเก่าและใหม่ภายใต้รูปแบบของนิทานภาพพื้นบ้านซึ่งสอดแทรกการเรียนรู้ด้านภาษาทั้งไทย และยาวี ที่เหมาะสมสำหรับท้องถิ่น

โครงการสมุดภาพนิทานพื้นบ้านมีเนื้อหา 4 กลุ่มคือ 1.นิทานที่มีแก่นของเรื่องปรากฏอยู่ในนิทานพื้นบ้านทุกภูมิภาคคล้ายคลึงกัน จากการถ่ายเทของวัฒนธรรม 2.นิทานพื้นบ้านที่รู้จักอย่างกว้างขวางและยังคงได้รับความสนใจ 3.นิทานพื้นบ้านที่กำลังจะสูญหายและแทบไม่มีการรับรู้จากผู้อ่านรุ่นใหม่ 4.นิทานพื้นบ้านที่แต่งขึ้นใหม่โดยใช้เรื่องราวพื้นถิ่นเป็นหลัก

อุทยานการเรียนรู้ ยะลาได้ใช้ประโยชน์จากหนังสือนิทานพื้นบ้านดังกล่าวในการต่อยอดกิจกรรมบูรณาการท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมส่งเสริมการอ่านกับกลุ่มเด็กเล็ก เช่น กิจกรรมเล่านิทานพื้นบ้าน นอกจากนี้ ทางอุทยานการเรียนรู้ยะลายังมีแผนที่จะพัฒนานิทานพื้นบ้านบางเรื่อง จัดทำเป็น Audio กับ E-book เพื่อขยายช่องทางในการเข้าถึงนิทานพื้นบ้านได้มากขึ้น

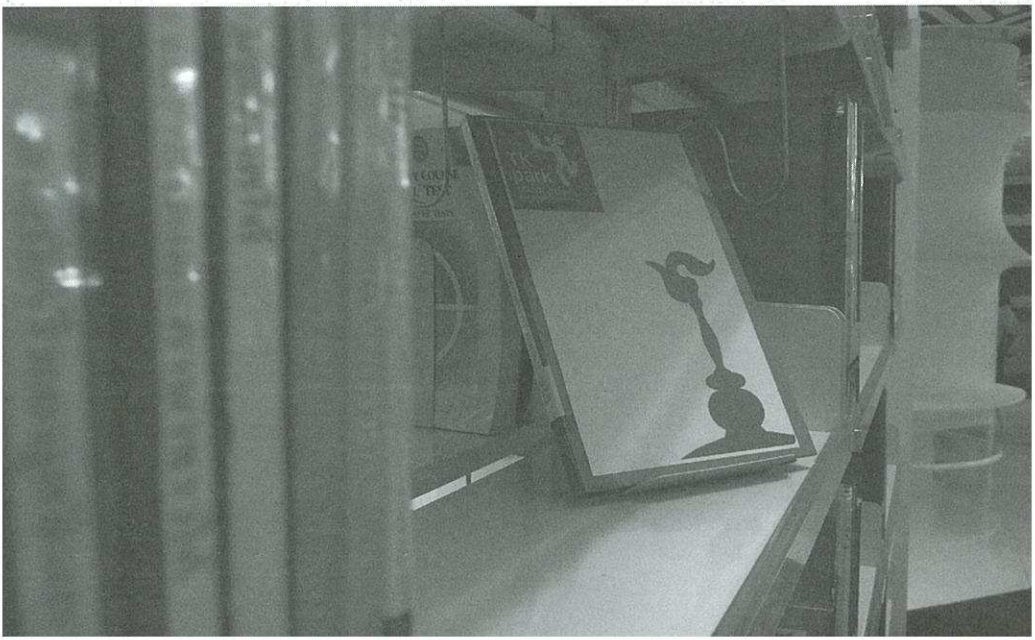

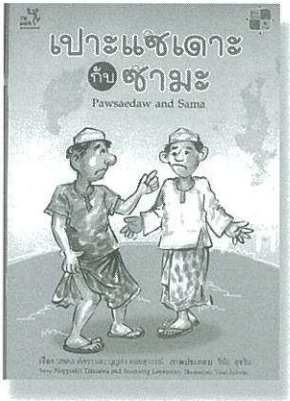

• **การรวบรวมดนตรีและเพลงที่แสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น** โดยคณะกรรมการคัดเลือกดนตรีและเพลงซึ่งประกอบด้วยผู้รู้ในท้องถิ่นด้านเพลงและดนตรีในแต่ละประเภท ได้แบ่งประเภทเพลงและดนตรี ไว้ดังนี้

• เพลงพื้นเมือง (บรรเลง) ได้แก่ ดนตรีจากพิธีกรรมความเชื่อ ศาสนา เช่น ตือรี ดนตรีเพื่อความรื่นรมย์ เช่น รองเง็ง โนรา หนังตะลุง มะโย่ง ดีเกฮูลู ดนตรีเพื่อการกีฬา เช่น บานอ กรือโต๊ะ

• เพลงพื้นบ้าน(แบบมีเนื้อร้อง) เช่น เพลงอนาซีส ปันตี (มีลักษณะเป็นคำคล้องจอง)

• เพลงไทยสากลเกี่ยวกับท้องถิ่น เช่น ลูกทุ่งพื้นเมือง สื่อวิถีชีวิตของคนทางภาคใต้

• เพลงเกี่ยวกับยะลา ในอดีตและปัจจุบัน และเพลงที่กล่าวถึงสถานที่ในจังหวัดยะลา

ทั้งนี้ ฐานข้อมูลเพลงและดนตรีเหล่านี้ ได้ถูกนำมาบรรจุอยู่ในส่วนของห้องสมุดดนตรีอิเลคทรอนิกส์ และเป็นฐานข้อมูลที่ให้บริการกับผู้ที่สนใจภายในอุทยานการเรียนรู้ยะลา รวมทั้งสอดแทรกความรู้ท้องถิ่นทางด้านดนตรี และ เพลง ท้องถิ่น ผ่านการจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมบนเวทีลานสานฝัน อาทิ การประกวดร้องเพลงอนาซิส การแสดงดนตรีพื้นเมือง เช่น ดีเกร์ฮูลู ซัมเปง รำตาลีกีปัส เป็นต้น ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวของวัฒนธรรมดั้งเดิม และ การผสมผสานกับวัฒนธรรมปัจจุบัน

• **การรวบรวมหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้-ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และชุดสำเนาในกรณีที่เป็นหนังสือหายาก** โดยในเบื้องต้นเมื่ออุทยานการเรียนรู้ ยะลา เปิดให้บริการ มีหนังสือเหล่านี้อยู่จำนวนเกือบ 200 เล่ม ซึ่งมีการใช้ประโยชน์จากหนังสือท้องถิ่นเหล่านี้ ในการค้นคว้าข้อมูลอ้างอิงในการออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ภายในอุทยานการเรียนรู้ และแนะนำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม

หากกล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าการบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยส่วนใหญ่อุทยานการเรียนรู้ ยะลา สามารถต่อยอดจากองค์ความรู้ท้องถิ่นที่ได้จัดทำไว้ในช่วงการก่อตั้ง รวมทั้งยังมีการเชื่อมโยงข้อมูล และ บุคลากร บางส่วนจากหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งดำเนินงานเรื่องนี้อยู่ก่อนแล้ว อาทิ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ ยะลา

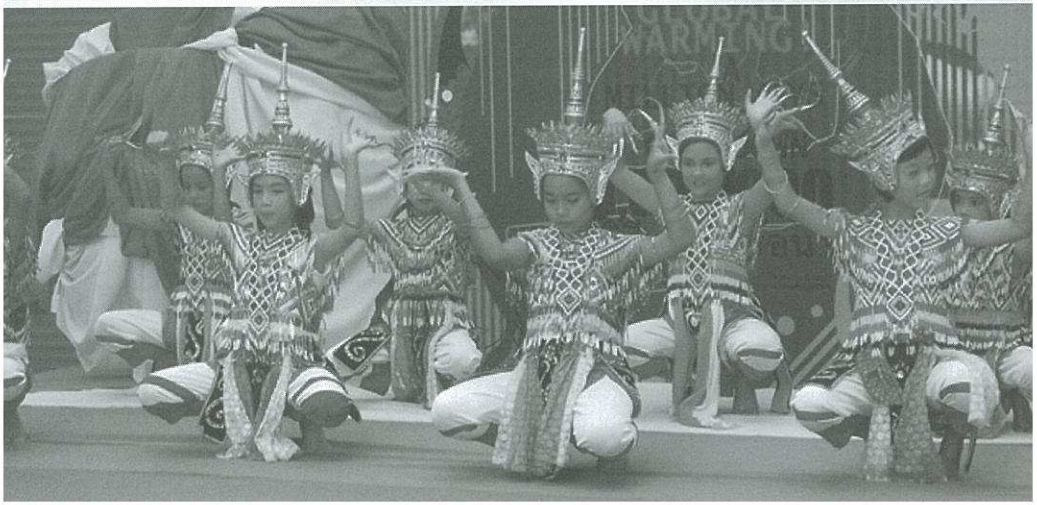

ความภาคภูมิใจของคนที่ให้ความร่วมมือกับเรา เรายกให้เป็นที่ปรากฏ และเขาก็ภาคภูมิใจที่มีส่วนช่วยลูกหลานที่นี่ เพราะฉะนั้น เขาได้ทั้งหมดและคุ้มค่ากับการที่ให้ความร่วมมือ เพราะเกิดประโยชน์กับคนที่มาใช้ กับหน่วยงาน และทำให้เป็นที่ยอมรับ

นายเฉลียว ดียืน
กรรมการบริหารอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรต่างๆ

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน องค์กร บุคลากรทุกภาคส่วนในท้องถิ่น เป็นแนวทางของการดำเนินงานอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาคที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งนอกจากเพื่อช่วยสร้างความตระหนักและความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของร่วมกันของคนในสังคม แล้วยังช่วยสร้างความภาคภูมิใจให้กับหน่วยงาน กลุ่มองค์กร ที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือกับอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ที่ได้มีส่วนช่วยกันดูแล และพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนในจังหวัดยะลาและจังหวัดใกล้เคียงให้ทัดเทียมกับพื้นที่อื่น ๆ

แนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานสนับสนุนองค์ความรู้ทางวิชาการ

โดยส่วนใหญ่เครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานกลุ่มนี้เริ่มต้นจากการเข้ามามีส่วนร่วมในช่วงการก่อตั้งอุทยานการเรียนรู้ ยะลา โดยหัวหน้าหน่วยงานเข้ามาดำรงตำแหน่งในฐานะคณะกรรมการ ซึ่งมีองค์ความรู้ในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน รวมทั้งองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นเมื่ออุทยานการเรียนรู้เปิดให้บริการ และดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หน่วยงานเหล่านี้จึงยังคงได้รับการประสานงานให้เข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินกิจกรรม อาทิ การเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านภูมิปัญญา และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

การจัดชุดนิทรรศการให้ความรู้ ตามกรอบงานของหน่วยงาน เช่น การจัดชุดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องป่าไม้ และนกเงือก โดยหน่วยงานจากกรมอุทยานฯ การจัดชุดนิทรรศการเรื่อง ยาเสพติด โรคเอดส์ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเด็ก จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดยะลา

การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

แนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับกลุ่มเยาวชน

มี 2 ลักษณะ คือ

• **กลุ่มเยาวชนอาสาสมัครอาสาช่วยงาน** ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชน "ขาประจำ" ที่เข้ามาใช้บริการในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา หรือ เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางอุทยานการเรียนรู้ยะลาจัดขึ้น ทำให้มีความสนิทสนมคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในช่วงเริ่มต้นจึงเป็นในลักษณะของ "จิตอาสา" แสดงความมีน้ำใจช่วยงานเล็ก ๆ น้อย ๆ กระทั่งขยับมาเป็นอาสาสมัครในคณะทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรม และ งานบรรณารักษ์ภายในห้องสมุด โดยมีค่าตอบแทนให้ ผลข้างเคียงที่ตามมาคือการขยายเครือข่ายเยาวชนได้เพิ่มมากขึ้น จากการที่เพื่อนชวนเพื่อนเข้ามาร่วมกิจกรรม

• **กลุ่มเยาวชนจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ** เช่น การเขียน อาสาสมัครนักอ่าน พิธีกร ผู้ประกาศ ซึ่งมีการรวมตัวกันอย่างหลวม ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเข้าร่วมกิจกรรมในเนื้อหาที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน รวมทั้ง การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในกิจกรรมค่าย แต่ทั้งนี้หากภายหลังจากการจัดกิจกรรม ทางอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ได้มีการจัดพื้นที่ให้เครือข่ายเยาวชนกลุ่มนี้ได้มีโอกาสแสดงความสามารถอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และ ต่อเนื่อง อาจช่วยทำให้เครือข่ายเยาวชนกลุ่มดังกล่าวมีความเข้มแข็ง และ อาจช่วยพัฒนาให้กิจกรรมด้านต่าง ๆ ของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา มีมิติของการมีส่วนร่วมของเยาวชนมากยิ่งขึ้น

แนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา

อุทยานการเรียนรู้ยะลาได้รับการติดต่อประสานงานจากโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดยะลา โดยนำนักเรียน นักศึกษา มาเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ในลักษณะ "ห้องเรียนนอกโรงเรียน" เพื่อให้มีประสบการณ์ตรง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้า หาข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ทันโลก ทันเหตุการณ์ รวมทั้ง สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ กิจกรรมส่วนใหญ่ซึ่งที่อุทยานการเรียนรู้ได้จัดให้กับสถานศึกษา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยใช้นิทานมาเป็นสื่อในการดำเนินกิจกรรม

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา โดยอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ทำหน้าที่เป็น **"ผู้ให้"** เช่นนี้ ได้สร้างผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของอุทยานการเรียนรู้ ยะลาต่อไปในระยะยาว โดยเฉพาะความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้นักเรียนมาเข้าร่วมกิจกรรมที่อุทยานการเรียนรู้ จัดขึ้น ความร่วมมือในการสนับสนุนความรู้ทางวิชาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลลัพธ์ที่สำคัญสุดคือ การเป็นเสมือนสะพานที่ช่วยเชื่อมความเข้าใจ สร้างความไว้วางใจระหว่างกันของผู้คนในพื้นที่

แนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีศักยภาพทางด้านงบประมาณ

โดยหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนงบประมาณการดำเนินโครงการของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ในช่วงปีที่ผ่านมา ได้แก่ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอบต.) โดยในปี 2550 เทศบาลนครยะลาได้เสนอโครงการส่งเสริมการอ่านเพื่อความมั่นคง ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ 400,000 บาท และ ในปี 2551 นำเสนอโครงการสร้างสื่อการเรียนรู้พัฒนาศักยภาพสมองด้านความคิด ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ 750,000 บาท

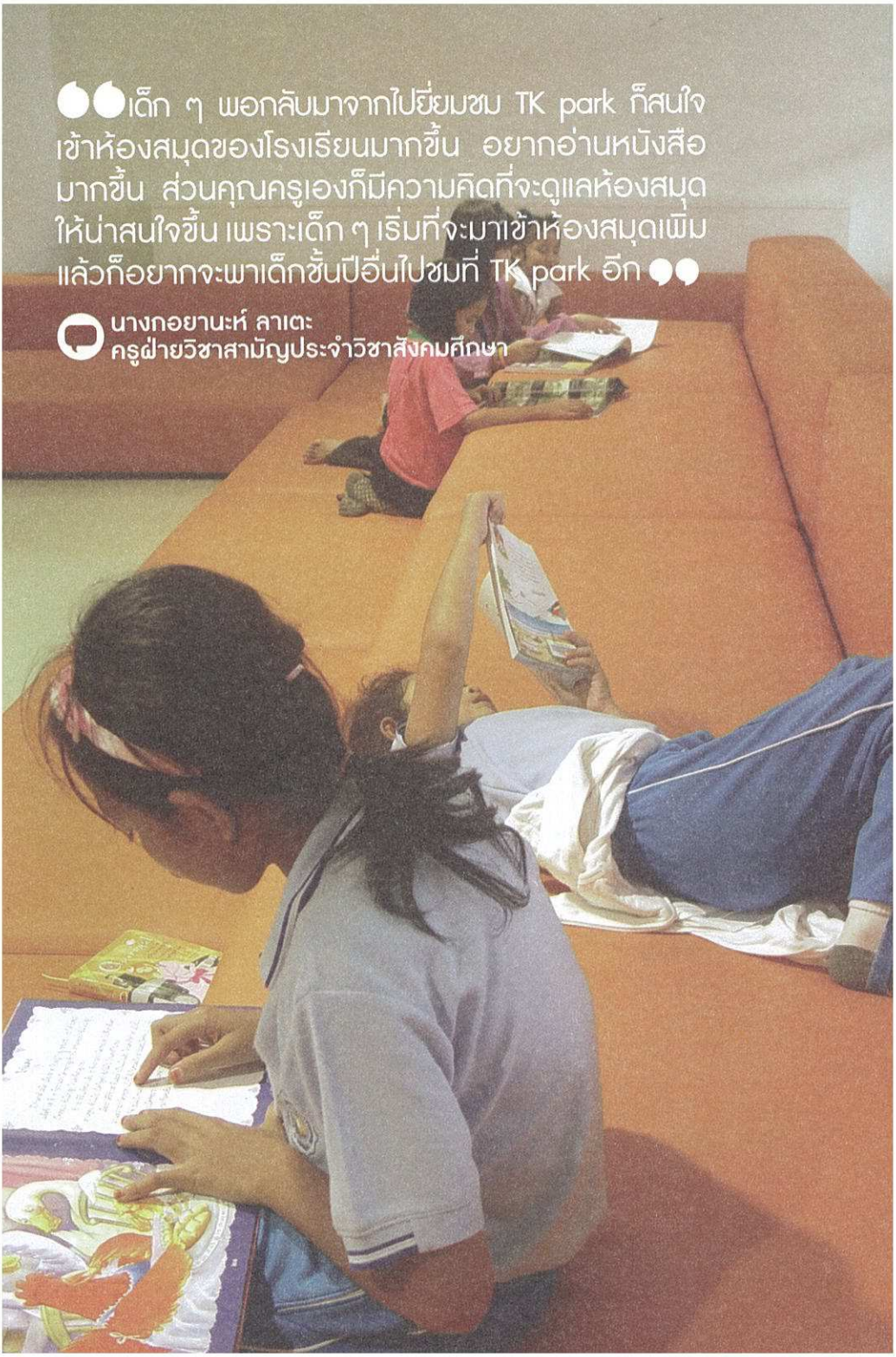

"เด็ก ๆ พอกลับมาจากไปยี่ยมชม TK park ก็สนใจเข้าห้องสมุดของโรงเรียนมากขึ้น อยากอ่านหนังสือมากขึ้น ส่วนคุณครูเองก็มีความคิดที่จะดูแลห้องสมุดให้น่าสนใจขึ้น เพราะเด็ก ๆ เริ่มที่จะมาเข้าห้องสมุดเพิ่มแล้วก็อยากจะพาเด็กชั้นปีอื่นไปชมที่ TK park อีก"

นางกอยานะห์ ลาเตะ
ครูฝ่ายวิชาสามัญประจำวิชาสังคมศึกษา

คุณค่าของอุทยานการเรียนรู้ยะลา

ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ได้สร้างคุณค่า ที่ก่อให้เกิดประโยชน์นานาประการต่อการเรียนรู้ในทุกมิติ ของทั้งเด็ก เยาวชน พ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้ง ผู้บริหารในองค์กรภายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และที่นอกเหนือไปกว่านั้น คือ คุณค่าต่อการสร้างความรู้สึก ความเข้าใจ ที่ดีต่อกันระหว่างประชาชนที่มีแนวความคิด วิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งสื่อสะท้อนให้ค่อย ๆ มองเห็นภาพที่เด่นชัดมากขึ้น ว่า "ห้องสมุดช่วยดับไฟใต้"

องค์กรแห่งการเรียนรู้ของคนทำงาน

การก่อตั้งอุทยานการเรียนรู้ ยะลา เป็นเสมือนนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ของชาวยะลา ซึ่งจะต้องบริหารจัดการให้สามารถดำรงอยู่ได้ตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้ง ดังนั้นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างน่าสนใจคือ อุทยานการเรียนรู้ ยะลา มิได้เป็นห้องสมุดมีชีวิตที่ส่งเสริม และกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการรักการอ่านและการเรียนรู้เท่านั้น หากแต่อุทยานการเรียนรู้ ยะลา ยังเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้กับคนทำงานที่มีส่วนช่วยกันปลุกปั้นตั้งแต่ระดับนโยบาย กระทั่งถึงระดับปฏิบัติงาน ทำให้คนทำงานในอุทยานการเรียนรู้ ยะลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ได้เปิดมุมมองใหม่ของตนเองที่มีต่อการเรียนรู้ ได้เข้าใจแนวคิด การผสมผสานกิจกรรมและการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์

"ต้องยอมรับว่าจากเริ่มต้นที่ไม่รู้ด้วยซ้ำว่า TK park คืออะไร แต่ในที่สุดเมื่อเรามาก่อตั้ง TK park แล้ว ทำให้เกิดการเรียนรู้ เรื่องการบริหารจัดการ ว่าสิ่งใหม่ ๆ ที่เราไม่เคยรู้ ไม่เคยเห็น ไม่เคยทำ สามารถทำได้ด้วยการบริหารจัดการโดยมืออาชีพ นอกจากนั้นผมยังเรียนรู้จากการประชุมบอร์ด ซึ่งแต่ละท่านมีประสบการณ์ที่หลากหลายมาแบ่งปันกัน เช่น จากธุรกิจธนาคาร จากวงการศึกษา และยังได้เรียนรู้จากเจ้าหน้าที่ของ TK park จากกิจกรรมที่พวกเขาคิดกันได้น่าสนใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว และผมคิดว่าตรงนี้เกิดการเรียนรู้กับคนทุกฝ่าย"

นายเฉลียว ดียืน
กรรมการบริหารอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

สถานที่สร้างนิสัยให้รักการอ่าน และการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา คือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกวัย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน รักการอ่านและการเรียนรู้ ซึ่งอุทยานการเรียนรู้ ยะลา สามารถดำเนินงานได้โดยบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่เคยขาดโอกาสในการสัมผัสความรู้ ความก้าวหน้า และ ความทันสมัยของสื่อต่างๆ ในโลกยุคใหม่ อาทิ เยาวชนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา เยาวชนจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นต้น ในขณะเดียวกัน เด็กและเยาวชนที่มีโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีอยู่แล้วก็หันมาให้ความสนใจกับการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง ความกล้าในการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ การฝึกวินัยให้ตนเอง และการเรียนรู้กฎ กติกา ในการใช้สถานที่ส่วนรวมร่วมกับบุคคลอื่น

ผมขยันเรียนขึ้น ปีก่อนผมสอบตก แล้วมาเปลี่ยนแปลงดีขึ้น เพราะมาที่นี่ มีหนังสือให้อ่าน แล้วก็มีคอมพิวเตอร์ให้เล่น ให้หาข้อมูล

สัมภาษณ์กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ใช้บริการ

แหล่งเรียนรู้สำหรับการศึกษาดูงาน

อุทยานการเรียนรู้ ยะลา ได้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เกื้อหนุนกระบวนการเรียนการสอน ในระบบการศึกษา โดยเป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน ที่สถานศึกษาใช้สำหรับการค้นคว้าเนื้อหาตามบทเรียนสำหรับผู้เรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อาทิ กิจกรรมเทคนิคการเล่านิทาน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการนำกลับไปประยุกต์ในสถานศึกษา นอกจากนี้อุทยานการเรียนรู้ ยะลา ยังเป็นสถานที่สำหรับการศึกษาดูงานของส่วนราชการ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการห้องสมุด ซึ่งช่วยจุดประกายในการปรับปรุง และสร้างสรรค์ห้องสมุดที่อยู่ภายใต้การดูแลให้มีชีวิต เช่นเดียวกับอุทยานการเรียนรู้ ยะลา

มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่สนใจอยากมาดูงานที่ยะลา อย่างเช่นที่มาเป็นทางการชุดใหญ่เลยคือ เทศบาลเมืองพิษณุโลก นายกเทศมนตรีนำทีมลงมาดูเอง ที่นี่เลย เทศบาลสตูลเขาก็สนใจ เพราะเขาเตรียมงบไว้แล้วเพื่อที่จะมาทำห้องสมุดแบบ TK park เทศบาล ทุ่งสงก็สนใจ

นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ
นายกเทศมนตรีนครยะลา

สถานที่พักใจ คลายเครียดของคนยะลา

ด้วยวิถีชีวิตของผู้คนที่อยู่ท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ไม่เพียงแต่จะสร้างความหวาดวิตก แต่ยังสร้างความเครียดและกดดันเป็นอย่างมาก การเกิดขึ้นของอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ซึ่งนายกเทศมนตรีนครยะลา ได้กล่าวไว้ในหนังสือเส้นทางสู่อุทยานการเรียนรู้ ยะลาว่า “ที่นี่จะเป็นเสมือนโอเอซิส ให้กับคนยะลา” เนื่องจากเป็นสถานที่ซึ่งชาวยะลาวางใจให้เป็นที่ผ่อนคลายจากความเครียด โดยมีหนังสือและกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นตัวช่วย

TK park เป็นสิ่งแปลกใหม่ ที่เทศบาลทำให้กับประชาชน เพราะที่นี่เป็นเหมือนแหล่งรวมทุกอย่าง ให้ประชาชนได้มาผ่อนคลายความเครียดได้

น.ส.สายฝน เชิงเชาว์
อดีตรองนายกเทศมนตรี นครยะลา ด้านการศึกษา

พื้นที่สร้างความเข้าใจ และมิตรภาพ

ด้วยโครงสร้างที่ดูโอ่โถงทันสมัย ประกอบกับเนื้อหาสาระที่หลากหลายพร้อมให้บริการด้วยรูปแบบต่าง ๆ และ การบริหารจัดการพื้นที่ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้คนได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่ม จึงทำให้อุทยานการเรียนรู้ ยะลา กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีศักยภาพสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจ และมิตรภาพ ในทุกมิติระหว่างกลุ่มคนที่มีความแตกต่างและ หลากหลายในพื้นที่จังหวัดยะลา และจังหวัดใกล้เคียง ไม่ว่าจะเป็นมิติของความสัมพันธ์ในครอบครัว มิติของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนที่นับถือศาสนาต่างกัน หรือ มิติของความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนในพื้นที่

การสร้าง TK park ที่นี่ถือว่าคุ้มค่ามาก แม้จะยังไม่พร้อม 100% แต่นอกจากจะเป็นสถานที่สำหรับเยาวชน ทุกสุดสัปดาห์จะเห็นภาพครอบครัวและกลุ่มเด็กไทยพุทธ มุสลิมร่วมกิจกรรมกัน ถ้าเปรียบที่นี่เป็นห้องใดในบ้าน ก็คงต้องบอกว่าเป็นห้องอเนกประสงค์ สามารถทำอะไร ก็ได้ภายใต้กฎระเบียบและการเคารพสถานที่ สุดท้ายเรา ต้องพยายามลดความหวาดระแวงระหว่างกันลง เพราะทุกวันนี้ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีความรู้สึกนี้อยู่

น.ส.วัชรี ถ้วนถวิล ผู้จัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา
ไทยรัฐ วันที่ 18 กันยายน 2550

ความภาคภูมิใจของชาวยะลา

อุทยานการเรียนรู้ ยะลา ในฐานะอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาคต้นแบบซึ่งก่อตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกในส่วนภูมิภาค จึงได้กลายเป็นหนึ่งในสิ่งที่นำความภาคภูมิใจมาสู่ชาวยะลา เนื่องจากเป็นนวัตกรรมด้านการส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้ ซึ่งในประเทศไทยก็มีเพียง 2 แห่งเท่านั้น คือกรุงเทพมหานคร และ จังหวัดยะลา ดังนั้นอุทยานการเรียนรู้ ยะลา จึงเป็นสถานที่เชิดหน้าชูตาของเมือง เป็นสถานที่ที่ใคร ๆ ก็อยากแวะเข้ามาเยี่ยมชม

คนต่างจังหวัดที่พูดถึงยะลา เดี๋ยวนี้จะบอกว่าเขามีห้องสมุดอย่างดีนะ ผมว่าคนยะลามีความภูมิใจ เพราะว่าเขารู้ว่า นี่คือ TK park ภูมิภาค ที่เดียวในประเทศไทย

นายสัญญา สุวรรณโพธิ์
รองนายกเทศมนตรีนครยะลา ด้านการศึกษา

พื้นที่สำหรับการสร้างโอกาส

แนวทางในการดำเนินงาน และ การบริหารจัดการอุทยานการเรียนรู้ ยะลา ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การให้ความสำคัญต่อการเปิดพื้นที่สำหรับโอกาสในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้ค้นพบศักยภาพ และความถนัดของตนเอง ผ่านทางกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ด้านต่างๆ อุทยานการเรียนรู้ ยะลา ได้สร้างโอกาสในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ตามความถนัดของตนเองให้กับคนทุกกลุ่ม อาทิ การเปิดเวทีในการแสดงดนตรีให้กับกลุ่มเยาวชนที่รักดนตรี ณ เวทีลานสานฝัน การเปิดโอกาสให้พ่อค้าขายเสื้อผ้ามือสองที่มีทักษะการเล่นกีตาร์มาร่วมแสดงความสามารถบนเวทีลานสานฝัน การเปิดโอกาสให้แม่ค้าส้มตำที่มีทักษะความรู้ในการถ่ายทอดภาษาเข้ามาช่วยดำเนินกิจกรรมในห้องสมุดสำหรับเด็ก

ความจริงอยากเป็นครูมากเพราะได้เห็นจิตวิญญาณความเป็นครูจากพ่อแต่ตอนอยู่ในช่วงวัยเรียน ไม่มีใครช่วยแนะนำ เราก็เรียนไปตามเพื่อน เมื่อวิทยาลัยชุมชนมาเปิดสอนที่นี่เลยได้สมัครเรียนในสิ่งที่เคยอยากทำ และได้มาใช้ห้องสมุดเด็กในทีเคพาร์คเป็นที่ทำรายงาน เห็นน้องๆ เขาเล่านิทานกันนึกสนุกเลยขอไปเล่าบ้าง ปรากฏว่าเด็ก ๆ ชอบ ผู้จัดการ TK park เลย ให้มาทำทุกวัน ทุกวันนี้มีความสุขมาก ที่ได้มาอ่านหนังสือมาเล่น มาสอนเด็กๆ ที่นี่ และดีใจอยู่ลึกๆ ในใจที่เราได้เป็นครูเย๊าะ ของเด็กๆ ทั้งที่อาชีพหลักจริงๆ ของเรา คือ แม่ค้าขายส้มตำ

ธิบดี มณีวัน
สัมภาษณ์ 20 มิถุนายน 2550

TK park ยะลา

เปิดโลกกว้างการเรียนรู้ บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

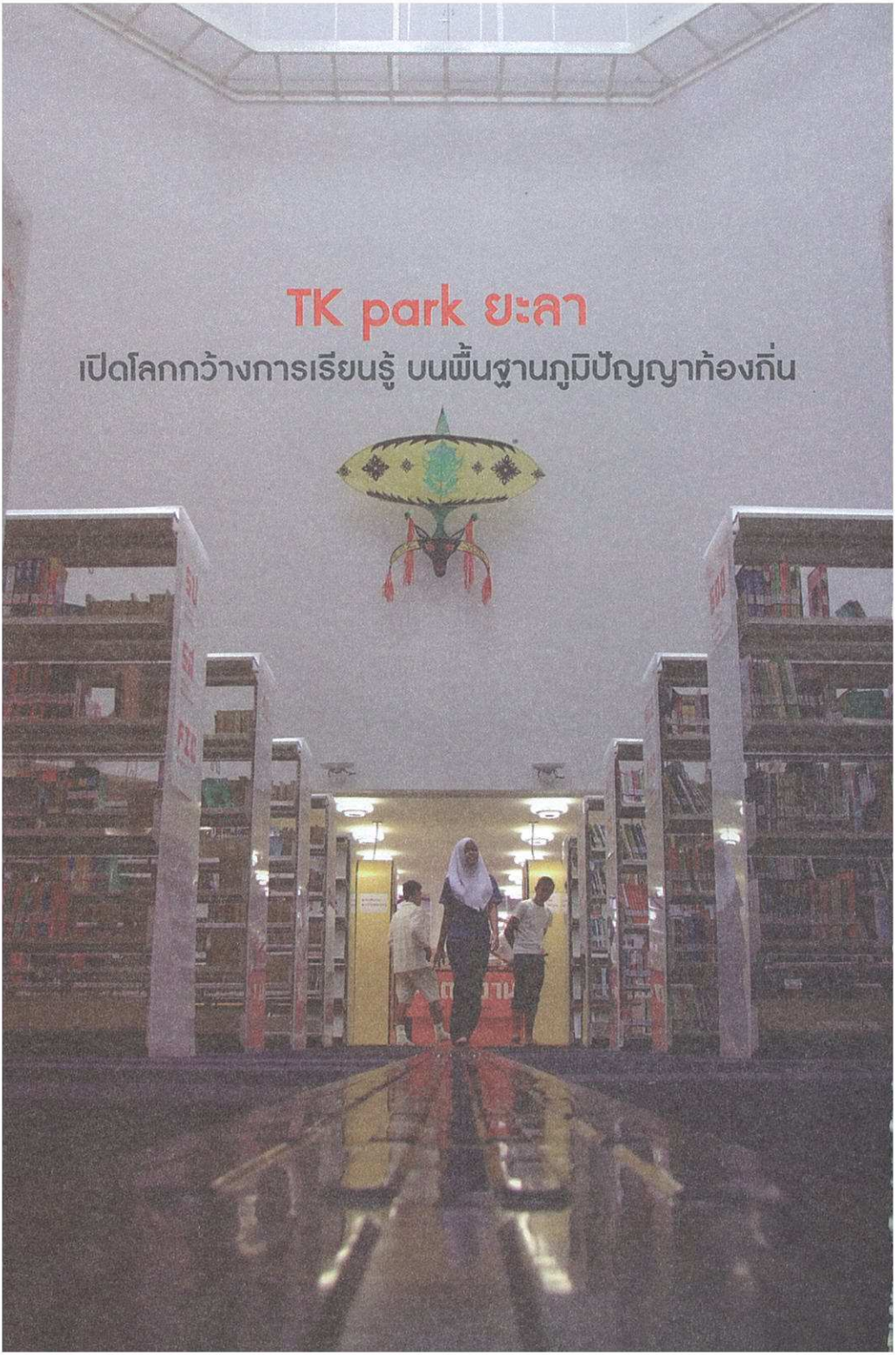

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
999/9 อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น 17 ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ 0 2264 5963-65 โทรสาร 0 2264 5966 www.tkpark.or.th